

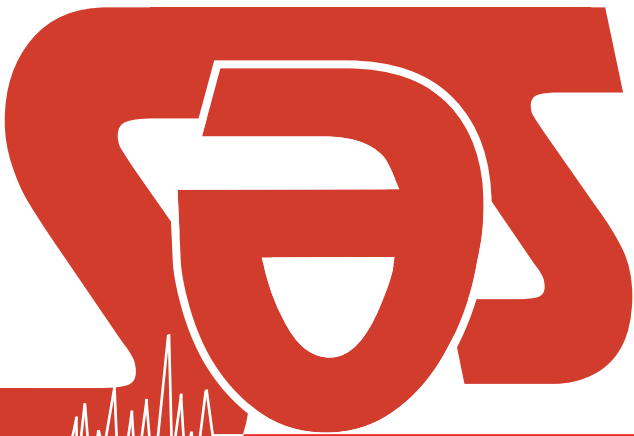

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzetdir

№ 057 (6982)

"TRT Haber": Fransanın Ermənistandakı nümayəndələri: Hədəf Türkiyədir?

3 aprel 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

Azərbaycan-Türkiyə arasında strateji müttəfiqlik

Prezident İlham Əliyev Türkiyə Prezident Administrasiyasının komitə sədrinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Sülh əleyhinə olan QƏRB MARAQLARI

Taksilərin taleyi necə olacaq?

6

"Aprel döyüşləri Azərbaycan ordusunun gücünü göstərdi"

8

2030-cu ildə dünyanı və ölkəmizi nə gözləyir?

11

5

Əli Kərimli agent olmadığını təkzib edə bilmir

14

ŞOK: 7 mindən çox vətəndaş hakerlərin qurbanı olub!

16

Sarsılmaz dostluq və qarşılıqlı sۆykənən və uğurla davam etdirilən Türkiyə-Azərbaycan birliyi əsrlərdir ki, davam edir. Qarşılıqlı etimad, yüksək səviyyəli əməkdaşlıq əsasında qurulan Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri müasir dövrimizdə daha da möhkəmlənib. Qarşılıqlı etimad, yüksək səviyyəli əməkdaşlıq əsasında qurulan Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin hərtərəfli inkişafı baxımından, həyata keçirilən tədbirlər böyük əhəmiyyət daşıyır və dövlətlər arasındakı dostluq-qardaşlıq münasibətləri dünya üçün nümunəyə çevrilib. Azərbaycan və Türkiyə arasında əlaqələrin belə səviyyədə inkişafı təkə bu dövlətlərin yox, həm də regionun ümumi tərəqqisinə, sabitliyin bərqərar olmasına mühüm töhfələr verir. Eyni zamanda, türk dünyasının daha sıx şəkildə bir araya gəlməsini bu gün şərtləndirən ən mühüm amillərdən biri də məhz Azərbaycan və Türkiyə münasibətlərinin inkişafından keçir. Dostluq və qarşılıqlı sۆykənən Azərbaycan Türkiyə münasibətləri bu gün daha yüksək bir mərhələdədir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin aprelin 2-də Türkiyə Respublikasının Prezi-

Azərbaycan-Türkiyə arasında strateji müttəfiqlik

Prezident İlham Əliyev Türkiyə Prezident Administrasiyasının komitə sədrinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

dent Administrasiyasının Müdafiə Sənayesi Komitəsinin sədri Haluk Görgünün rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etməsi əlaqələrin möhkəmlənməsinin göstəricisidir. Söhbət zamanı Azərbaycan-Türkiyə dostluq, qardaşlıq və müttəfiqlik əlaqələrinin bütün istiqamətlərdə, o cümlədən hərbi və müdafiə sənayesi sahəsində uğurla inkişaf etdiyi qeyd olunub. Haluk Görgünün rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfərinin əməkdaşlığımızın daha da genişlənməsi işinə töhfə verəcəyi diqqətə çəkilib. Prezident İlham Əliyev Türkiyə hərbi sənaye kompleksinin məhsullarının keyfiyyət və səmərəliliyə görə artıq dünya səviyyəsində məşhurlaşdığını məmnunluqla qeyd edərək Azərbaycanda da müdafiə sənayesinin inkişafı ilə bağlı ciddi addımların atıldığını vurğulayıb. Bu baxımdan Türkiyənin aparıcı şirkətlərindən ibarət nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfərinin əməkdaşlığımızın perspektivlərinin müzakirəsi üçün yaxşı imkanlar yaratdığını deyib. Haluk Görgün səfər çərçivəsində Türkiyə nümayəndə heyətinin tərkibində olan şirkətlər ilə Azərbaycan müdafiə sənayesi şirkətləri arasında bir neçə istiqamətdə birgə fəaliyyətlə bağlı anlaşma memorandumlarının imzalanması barədə dövlətimizin başçısına məlumat verib. Qeyd edək ki, son 21 ildə Türkiyənin müdafiə sənayesi üzrə yerli istehsal nisbəti 20 faizdən 80 faiz-

zədək artıb. Ölkə bu dövr ərzində nəhəng layihələrə imza atıb.

AZƏRBAYCAN VƏ TÜRKİYƏ ORDULARI BİR YUMRUQ ANLAMINDA

Bütün sahələrdə olduğu kimi Türkiyə-Azərbaycan arasında hərbi əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi sahəsində də məqsədmüvafiq işlər həyata keçirilməkdədir. Bu hərbi əməkdaşlığın böyük tarixi vardır. Türkiyə bu gün Azərbaycanın hərbi sahədə ən mühüm tərəfdaşdır. İki ölkə arasında hərbi əməkdaşlıq əlaqələrinin ildən-ilə genişlənməsi, birgə keçirilən hərbi təlimlərin sayının artması bunu söyləməyə əsas verir. Hərbi əməkdaşlığın bütün sahələrini əhatə edən bu əlaqələr iki ölkənin orduları arasında sıx münasibətlərin qurulmasına xidmət edir və ən başlıcası, bu əlaqələrin yüksələn xəttlə inkişaf etməsi regionun təhlükəsizliyi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Əlaqələrin artıq rəsmi olaraq strateji müttəfiqlik səviyyəsinə yüksəlmiş iki qardaş ölkənin bilavasitə hərbi sahədə əməkdaşlıq əlaqələri xüsusi önəm kəsb edir. Dövlətimizin başçısı çıxışlarının birində vurğuladığı kimi, bu gün Azərbaycan və Türkiyə orduları bir yumruq anlamına gəlib və hər il ən azı 10 hərbi təlim həm Türkiyədə, həm də Azərbaycanda keçirilir. Əlbəttə ki,

bütün bunlar ölkələrimizin hərbi qüdrətinin artmasına xidmət edir. Ölkələrarası hərbi-texniki əməkdaşlığa hərbi silah və sursatların istehsalı üzrə birgə layihələrin həyata keçirilməsi, birgə müəssisələrin yaradılması, hərbi məhsulların idxalı və ixracı, müdafiə sərğilərində iştirak və s. daxildir.

QARDAŞ ÖLKƏLƏR

siyasət yürüdə bilən ölkədir. Dövlət siyasətinin də mütləq prioritetləri Azərbaycan xalqının və dövlətinin milli maraqlarının müdafiə olunması, eyni zamanda ölkəmizin müstəqil siyasət aparmasıdır.

Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması Azərbaycanın müstəqillik tarixinə əbədi həkk olundu və Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərində keyfiyyətə yeni bir dövrün başlanğıcını qoydu. Bu mühüm tarixi sən-

can-Türkiyə qardaşlığının sarsılmazlığını bir daha nümayiş etdirir. Azərbaycan və Türkiyə regionda sabitliyin və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi, iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası, eləcə də region dövlətləri arasında münasibətlərin normalaşdırılması istiqamətində sۆylərini davam etdirilməsi baxımından yeni imkanlar açır. Şuşa Bəyannaməsi iki ölkə arasında imzalanmış olsa da, bölgə üçün də böyük əhəmiyyət daşıyır.

Azərbaycan və Türkiyə arasında əlaqələrin belə səviyyədə inkişafı təkə bu dövlətlərin yox, həm də regionun ümumi tərəqqisinə, sabitliyin bərqərar olmasına mühüm töhfələr verir. Azərbaycan və Türkiyə arasındakı əsl dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin mahiyyəti xalqımızın Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı qardaşlıq münasibətləri hazırda Cənab Prezidentimiz İlham Əliyevin və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərlikləri altında ən yüksək səviyyədə davam etməkdədir. Azərbaycan və Türkiyə birlikdə nəhəng layihələr reallaşdırmaqla təkə ölkələrimizin deyil, böyük bir regionun da inkişafına mühüm töhfələr verir. Azərbaycanın və Türkiyənin birlikdə həyata keçirdiyi Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, Bakı-Tbilisi-Qars, TANAP kimi meqalayihələrdən qardaş ölkələrimizlə yanaşı, digər xalqlar da faydalanır.

Ölkələrimizin beynəlxalq və regional təşkilatlar, o cümlədən BMT, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində koordinasiya fəaliyyət, qarşılıqlı dəstəyin davam etdirilməsi və güc-

ARASINDA KEYFIYYƏTCƏ YENİ DÖVR

Xalqlarımızın eyni soykökünə, dilə, dinə, mədəniyyətə və bir çox digər qarşılıqlı bağlara malik olması bu iki ölkəni həmişə bir-birinə doğma edib, sevincli, kədərli günlərdə də biri digərinin yanında olub. Türkiyənin qətiyyətli dəstəyini 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı bir daha gördük. Postmüharibə mərhələsində də qardaş Türkiyə Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərdə start verdiyi genişmiqyaslı bərpa işlərində yaxından iştirak edir. Cənubi Qafqazın lider dövləti olan Azərbaycan müstəqil

nə ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin təntənəsi oldu və dövlətlər arasında əməkdaşlığın strateji əhəmiyyət kəsb edən sahələrini əhatə edir. Azad edilmiş Şuşa şəhərində 100 ildən sonra müttəfiqlik haqqında imzalanan Birgə Bəyannamə dövlətlərarası gələcək iş birliyinin istiqamətini göstərir. Bəyannamədə beynəlxalq müstəvidə birgə əməkdaşlıq, siyasi münasibətlər, iqtisadi-ticarət əlaqələri, mədəniyyət, təhsil, idman, gənclər siyasəti, enerji təhlükəsizliyi kimi məsələlər öz əksini tapıb. Tarixi, strateji önemi, hüquqi, hərbi və siyasi baxımdan xüsusilə böyük əhəmiyyətə malik olan Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan

ləndirilməsi istiqamətində atdığı addımlar öz bəhrəsini verməkdədir. Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin belə yüksək inkişafı regionun ümumi tərəqqisinə, sabitliyin bərqərar olmasına mühüm töhfələr verir. Bu münasibətlər, həmçinin türkdilli ölkələr və xalqlar arasında birliyin və əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsini şərtləndirən ən mühüm amillərdən biridir.

Əlbəttə ki, Azərbaycan ilə Türkiyə arasında olan bağlar, qardaşlıq və birlik bütün sahələr üzrə əməkdaşlığın bundan sonra da uğurla həyata keçiriləcəyinə əminlik yaradır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Təbii ki, yeni dövrün yeni hədəfləri olmalıdır. Biz yeni dövrə köhnə hədəflərlə gedə bilmərik, çünki o hədəflər artıq əldə edildi və indi bəzi ölkələr var ki, öz tarixi keçmişini, tarixi uğurları illər boyunca, onilliklər ərzində istismar edirlər. Halbuki onların özlərinin o zəfərlərə heç bir aidiyyəti yoxdur. Yeni, biz o ölkələrdən olmaq istəmirik. Biz nə etmişiksə etmişik, xalq da bunu qiymətləndirir və qiymətləndirəcək. Ancaq bu tarixi Zəfəri də bundan sonra daim istismar etmək düzgün olmaz. Çünki birincisi, siyasi nöqtəyi-nəzərdən düzgün olmaz. İkincisi, cəmiyyətdə elə bir sakitləşmə ovqatı da yaradılmamalıdır.

Birincisi, biz hər zaman çox ayıq olmalıyıq, çünki bizə qarşı olan hərəkət, dediyimiz bu məsələlərə bitməyəcek, bundan sonra da davam edəcək. Biz dünya miqyasında çox böyük layları tərpətdik. Bəlkə də təhlilçilər görürlər ki, bizim Zəfərimizin bəzi ölkələr üçün fəsadları onlara çox baha başa gəlib. Böyük layları tərpətdik biz. Elə bir Zəfər çaldıq ki, bu, lokal əhəmiyyətli məsələ deyil. Bu, bir növ beynəlxalq gündəliyin əsas məsələlərinin birinə çevrilibdir”.

AZƏRTAC xəbər verir ki, “İlham Əliyev. İnkişaf - məqsədimizdir” çoxcildliyinin çapdan yeni çıxmış 133-cü kitabında yer alan bu fikirləri dövlətimizin başçısı 2024-cü il yan-

Prezident İlham Əliyev: “Yeni dövrün yeni hədəfləri olmalıdır”

varın 10-da yerli televiziya kanallarına müsahibəsində söyləyib. Üç saatı yaxın davam edən müsahibədə Prezident İlham Əliyev jurnalistlərin 20-dək istiqamət üzrə suallarını cavablandırıb. Müsahibənin tam mətni ilə çoxcildliyin yeni kitabında tanış olmaq mümkündür. Kitabda toplanmış materiallar 2023-cü ilin dekabrından 2024-cü ilin fevralınadək olan dövrü əhatə edir.

Yeni nəşrdə Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Respublikasının növbədənəkar prezident seçkilərində Xankəndi şəhərində 122 sayılı seçki dairəsinin 14 sayılı seçki məntəqəsində səsvermədə iştirakına və inamlı qələbəsinə dair materiallar, müstəqilliyimiz dövründə ilk dəfə Azərbaycanın bütün ərazisində keçirilmiş prezident seçkilərində qazandığı qələbə münasibətilə göndərilmiş təbrik məktubları verilib. Bu təbriklər sırasında Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın, Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin, Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin, Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpinin, Özbəkistan Prezi-

denti Şavkat Mirziyoyevin, Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçiqin, İran Prezidenti Seyid İbrahim Rəisinin, Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşkonun, Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəmonun və digər dövlət başçılarına maktubları yer alıb.

Prezident İlham Əliyev yanvar ayında Lənkəranda və Neftçalada səfərlərdə olub. Səfər zamanı dövlətimizin başçısı “Lenk Fruit” MMC-nin Lənkəran rayonunun Separadi kəndində yeni salınmış sitrus bağında yaradılan şəraitlə tanış olub. Həmçinin Lənkəran regional “ASAN xidmət” Mərkəzinin açılış mərasimində iştirak edib, Lənkəranda yeni inşa edilmiş müasir penitensiar kompleksində yaradılmış şəraitlə, “Laran” MMC-nin qənnadı məhsullarının istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanış olub və Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib. Prezident Neftçalada içməli su təchizatı sistemlərinin istismara verilməsi tədbirində iştirak

edib. Bütün bunlara dair materiallar 133-cü kitabda yer alıb.

Kitabda Prezident İlham Əliyevin Azərbaycana səfər etmiş Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl Nəhyanla, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı, parlamentin Milli müdafiə komissiyasının sədri, sabiq milli müdafiə naziri Hulusi Akarın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə, Parlamentlararası İttifaqın Baş katibi Martin Çunqonqla, Azərbaycan-Türkiyə parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrımin rəhbərliyi ilə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvlərindən ibarət nümayəndə heyəti və digər yüksək səviyyəli qonaqlarla görüşləri haqqında informasiyalar verilib.

Yeni kitabın Prezidentin Hərbi Hava Qüvvələrinin hərbi obyektlərində silahlanmaya yeni qəbul edilmiş “Akıncı” hücum PUA-larının uçuşlarını izləmə mərasimində iştirakına aid material da daxil edilib.

Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqına müraciətinin mətni də bu nəşrdə yer alıb.

“Azərəşr” tərəfindən buraxılan 133-cü kitabın hazırlanmasında Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZƏRTAC) materiallarından istifadə olunub.

Türkiyənin “TRT Haber” agentliyi son dövrlər Fransa hökumətinin regiona artan marağı, xüsusilə Ermənistanla dəstəyi ilə bağlı məqalə yayımlayıb. “Fransanın Ermənistan-dakı nümayəndələri: Hədəf Türkiyədir?” sərlovhəli məqalədə ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra “Ermənistanın yeni himayədarı” kimi ortaya çıxan Fransanın bölgəni yenidən ələ keçirəcəyini biləcəklərini vurğulayıb.

Qeyd edilir ki, Fransanın Zəngəzur dəhlizindən çox narahat olduğunu dilə gətirən ekspertlərin fikrincə, Afrikadakı müstəmləkələrdən qovulan rəsmi Paris bu addımlarla Türkiyəyə təzyiqli göstərmək istəyir.

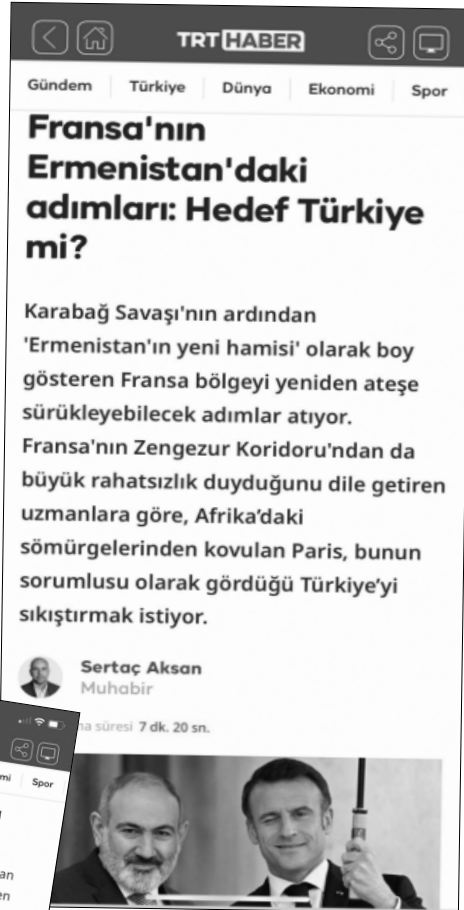
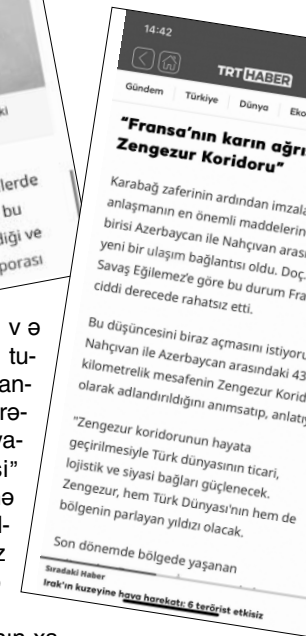
“TRT Haber”-in müxbiri Sertaç Aksanın müəllifi olduğu yazıda vurğulanı ki, son vaxtlar Fransanın adının ən çox səsləndiyi yerlərdən biri də Ermənistandır. Paris burada addımlarını gah açıq, gah da keşfiyyət təşkilatları vasitəsilə gizli şəkildə atır. Eyni günlərdə dərc olunan iki müxtəlif xəbərə diqqət çəkən müəllif bu yazıların, əslində, bölgə ilə bağlı əhəmiyyətli ipuçları verdiyini bildirir.

“Fransanın “Le Figaro” nəşrində yayımlanan məqalədə Paris-İrəvan münasibətləri ilə bağlı maraqlı detallar yer alıb. Yazıda irəli sürülən iddialara görə, Fransa prezidenti Makron Azərbaycanın Qarabağda həyata keçirdiyi hərbi əməliyyatları zamanı bəzi addımlar atmaq istəyib. Bunların arasında Laçın dəhlizindən keçmək, Avropadan Azərbaycanla bağlı birgə qınaq qərarı tələb etmək, Vatikandan açıqlama gözləmək kimi mövzular olub.

Xəbərdə diqqət çəkilən ikinci məqalədə bildirilir ki, Fransa Ermənistanı yeni müharibəyə hazırlayır və Bakının milli təhlükəsizliyinə xələf gətirəcək casus şəbəkəsi yaratmağa çalışır. Bu faktlara nəzərə salanda aydın olur ki, Fransa Ermənistan məsələsində yeni “qapı” açmağa çalışır. Bundan əlavə, Fransanın Ukrayna-Rusiya müharibəsi ilə bağlı mövqeyi, Makronun açıqlamaları və Avropa İttifaqından tamamilə fərqli fikirləri də diqqətləri Parisə yönəldir. Digər tərəfdən Ermənistan üzərindən qurulan istənilən oyun Türkiyəni də yaxından maraqlandırır.

Mütəxəssis rəyləri əsasında hazırlanan məqalədə vurğulanı ki, Vətən müharibəsində məğlubiyyətdən sonra rəsmi Moskvadan dəstək görməyən İrəvan hökuməti Avropa İttifaqı

“TRT Haber”: Fransanın Ermənistan-dakı nümayəndələri: Hədəf Türkiyədir?

vana hər cür hərbi yardımın edilə biləcəyini açıqlamışdı.

Məqalənin “Fransanın “qarnının ağrısı” Zəngəzur dəhlizidir” yarımbaşlıqlı hissəsində Qarabağ Zəfərindən sonra imzalanmış sazişin ən mühüm maddələrindən birinin də Azərbaycanla Naxçıvan arasında yeni nəqliyyat əlaqəsinin açılması olduğu qeyd edilir.

Müəllif bölgə üzrə mütəxəssis - Türkiyənin Atatürk Universitetinin dosenti Savaş Eğilməzin bununla bağlı fikirlərinə də yer verib: “Fransanın narahat edən məhz Zəngəzur dəhlizidir. Zəngəzur dəhlizinin reallaşması ilə Türk dünyasının ticarət, logistika və siyasi əlaqələri güclənəcək. Zəngəzur həm Türk dünya-

sının, həm də bölgənin parlayan ulduzu olacaq”. Eğilməzin fikrincə, regionda baş verən son proseslər onu göstərir ki, bezi Qərbi qüvvələri, o cümlədən Fransa Zəngəzur dəhlizinin açılmasının qarşısını almaq üçün irrasional fəaliyyətlə məşğuldu və aralarında terrorçuların da olduğu yaraqlıları regiona yerləşdirilib, bölgə silahlandırılır.

Yazının “Ciddiyə alınmamaq kompleksi Makronu səhvə sürükləyir” hissəsində ekspert qeyd edib: “Fransada 600 mindən çox yaxşı təşkilatlanmış və təsir imkanları olan erməni var. Bunu gözdə tutmaq lazımdır. Fransa və onun lideri Makron, əslində, “ciddiyə alınmamaq kompleksi” ilə Avropanın liderliyi üçün oynayıb. Bunu o qədər həvəslə və tələsik edir ki, bu da Fransa üçün ciddi səhvlərə gətirib çıxarıb. Makron xüsusilə Türkiyə və Azərbaycanın üzərində gələcək Afrikada itirdiyi nüfuzunu unudurmağa çalışır. Üstəlik, o, “Ukraynaya əsgər göndərək” kimi qərbi ifadələri ilə heqiqətdən də gülünc vəziyyətə düşür.

Məqalənin “Afrika və Qafqazın hesabını Türkiyəyə kəsmək istəyirlər” yarımbaşlıqlı hissəsində isə vurğulanı ki, məsələ hər nə qədər Fransa-Ermənistan və təbii olaraq Azərbaycana təsir etsə də, bütün bu hadisələrin inkişafının Türkiyəyə təsirsiz ötüşəcəyini düşünmək mümkün deyil.

Ankaradan ümumi mənzərənin necə göründüyünə də toxunan ekspert Fransanın son dövrdəki siyasətində Türkiyə üçün ayrıca bir başlıq açmağın zəruri olduğunu vurğulayaraq deyib: “Hətta bu başlıqları iki alt başlıqla bəzəyə bilərik: Afrikada Türkiyə və Qafqazda Türkiyə. Hər iki vəziyyət Fransanın yuxusunu qaçıracaq səviyyədə Türkiyənin xeyrinə inkişaf etməkdədir”.

Eğilməzin sözlərinə görə, bir-birinin ardınca Afrikadakı müstəmləkələrdən qovulan Fransa bunun əsas səbəbi kimi Türkiyəni görür.

Yazıya əlavə edilən infoqrafikada 2010-cu illərdən etibarən Fransa koloniyalarında mərkəzi hökumətə qarşı etirazların artması və bu bölgələrdə idarəetmə sisteminin dəyişməsinin Parisi qitədən ayrılmaq məcburiyyəti qarşısında qoyması, onun müstəmləkələrdən geri çəkilməsi mərhələli şəkildə izah edilir.

“Tolerant mühitin, multikultural dəyərlərin məkanına çevrilən Odlar diyarımız xoşməramlı mesajlarını dünya ölkələrinə göndərir. Bu mesajlarda dinlərin və etnik qrupların nümayəndələrinin birgə yaşaması və ölkəmizin uğurlu inkişafına birgə töhfələr verən mövcud mühit öz əksini tapır. Azərbaycan da multikulturalizm mühiti müxtəlif xalqların və etnik qrupların dilinin, dininin və ümumilikdə mənəvi mədəniyyətinin inkişafına geniş imkanlar yaradır. Azərbaycanda toleranqlıq mühiti dövlət-din konsepsiyasına uyğun olaraq möhkəmlənib, dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilib. Azərbaycanda bütün dinlərin nümayəndələri öz dini ayinlərini azad şəkildə icra etməkdədirlər. Azərbaycanda bütün dinlərin nümayəndələri qarşılıqlı hörmət və anlaşma, sülh şəraitində birgə yaşayır və Milli Məclisdə təmsil olunurlar. Ölkədə mövcud ictimai sabitlik, vətəndaş həmrəyliyi və etnik dini dözümlülük mühiti mütərəqqi tarixi ənənələrdən bəhrələnən milli siyasətin məntiqi nəticəsidir. Bu gün tolerantlığın məkanı, multikultural ənənələrə sadıq müstəqil Azərbaycan mədəniyyətlərinin dialoqunun inkişafına, mədəni müxtəlifliyin qorunub saxlanması və sivilizasiyalar arasındakı qarşılıqlı münasibətlərin tənzimlənməsinə yönəlmiş mühüm layihələrin, mötəbər forumların gerçəkləşdirilməsi sahəsində zəngin təcrübəyə malikdir. Bu multikultural münasibətlərin davamlılığı, onun bugünkü inkişafı, bilavasitə, dövlət dəstəyindən qaynaqlanır. Həqiqətən də. Azərbaycan istər ölkə səviyyəsində, istərsə də beynəlxalq səviyyədə dinlərarası və çoxmədəniyyətli harmoniyanın inkişafına təkən verir və bu nailiyyətin davamlı olması üçün tədbirlər həyata keçirir. Bütün bunlarla yanaşı, Azərbaycan müsəlman dünyasının birləşməsinə və həmrəylik nümayiş etməsinə töhfələr verir.

İSLAM DÜNYASININ AZƏRBAYCANA GÖSTƏRDİYİ BÖYÜK DƏSTƏYİN TƏZAHÜRÜ

Azərbaycan dünyada həmrəyliyin, eləcə də islam həmrəyliyinin təmin edilməsinin tərəfdarı kimi çıxış edir. Bu gün Azərbaycan islam həmrəyliyi ideyalarına və mədəniyyətlərarası dialoq ənənələrinə sadıqdır. Azərbaycan öz əqidəsinə, milli dəyərlərinə sadıq bir dövlətdir. Azərbaycan islami dəyərlərə, islam dininə bağlı dövlətdir. Bunun nəticəsidir ki, müasir dövrimizdə ölkəmizdə islami dəyərlər, multikulturalizm məktəbi və toleranqlıq yeni dövrünü yaşayır. Dünyada baş verən siyasi proseslər, müsəlman ölkələrindəki müharibə və münaqişələr, bəzi ölkələrdə islamofobiyanın yayılması islam dünyasında həmrəyliyin zəruriliyini bir daha əyani surətdə göstərir. Belə şəraitdə Azərbaycan dünyada həmrəyliyin, eləcə də islam həmrəyliyinin təmin edilməsinin tərəfdarı kimi çıxış edir. Aprelin 2-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Məsəlman Ağsaqqalları Şurasının Baş katibi Məhəmməd Əbdülsalamı qəbulu zamanı bildirdiyi kimi, Azərbaycanın islam həmrəyliyinin gücləndirilməsi istiqamətində böyük səylər göstərir. Dövlətimizin başçısı 2020-ci ildə işğaldan azad edilmiş Şuşa şəhərinin “İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı” elan olduğunu xatırlayaraq bu qərarın bütün islam dünyasının Azərbaycana göstərdiyi böyük dəstəyin təzahürü olduğunu bildirib və gələn ay Şuşada təntənəli tədbirlərin keçiriləcəyini diqqətə çatdırıb.

Bildiyimiz kimi, 2023-cü il sentyabrın 25-də Qətər Dövlətinin paytaxtı Doha şəhərində keçirilən İslam Dünyası Mədəniyyət Nazirlərinin 12-ci Konfransında Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhəri 2024-cü il üçün “İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı” elan edildi. Bu qərar islam mədəniyyətinin zənginliklərini dolğun təzahür et-

Azərbaycandan islam həmrəyliyinə töhfə

Prezident İlham Əliyev: "Azərbaycan islam həmrəyliyinin gücləndirilməsi istiqamətində böyük səylər göstərir"

dirən Şuşaya xüsusi ehtiramın ifadəsidir və İslam dünyasının həmrəyliyinin yeni rəmzinə çevrilməklə qarşılıqlı əməkdaşlıq münasibətlərinin daha da genişləndirilməsində müstəsna rol oynayır. Tarixi keçmiş, dini, mədəni və mənəvi dəyərləri ilə islam dünyasının ayrılmaz hissəsi olan Azərbaycan töhfəsini verir. Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü nəticəsində işğal olunmuş torpaqlarında İslam dininə aid tarixi və mədəni irsin və ibadət ocaqlarının dağıdılıb və təhqiqləndirilib. Bu gün Şuşaya gələcək hər kəs bu mövcud vəziyyəti bir daha görə bilər. Qısa bir zamanda cənnəti xatırladacaq Şuşa nəinki türk, islam dünyasının bütün bəşəriyyətin mədəniyyət paytaxtına çevriləcəkdir. Şuşamızda keçiriləcək tədbirlərdə iştirakçı olacaq hər bir kəs möcüzələr diyarı ilə xoş təəssüratlarla ayrılacaqlar.

İSLAM DİNİNƏ AID İBADƏT OCAQLARI DAĞIDILDI

Prezident İlham Əliyev işğal dövründə Ermənistan tərəfindən Azərbaycanın mədəniyyət nümunələrinin, həmçinin İslam dininə aid ibadət ocaqlarının dağıdıldığını, bu xüsusda həmin ərazilərimizdə olan 67 məsciddən 65-nin tamamilə darmadağın edildiyini vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə Azərbaycanın həyata keçirdiyi bərpa-quruculuq işlərini qeyd edib.

30 ilə yaxın erməni işğalına məruz qalmış Azərbaycanın 20 faizə yaxın torpağı işğal altında idi. BMT-nin Qarabağın Azərbaycana məxsus olduğunu rəsmi sənədlərlə təsdiqləməsinə baxmayaraq, qurum ötən 30 ildə münaqişənin həlli üçün heç bir müsbət addım atmadı. Özlərini beynəlxalq birlik adlandıran Fransa, ABŞ və Rusiya - həmsədrilər ədalətin bərpa olunması üçün heç

bir addım atmadılar. 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa etdi. 28 il ərzində BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsini icra etməyən Ermənistan cəmi 44 gün ərzində öz məğlubiyyəti ilə barışdı. İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatdıqdan sonra sülh danışıqları təşəbbüsü ilə çıxış edərək sülh yolu ilə həllin beş əsas prinsipini işləyib hazırladı. Bu gün Cənubi Qafqazda yeni realiaqlar yaradan Azərbaycan sülh prosesinə sadıqdır. Azərbaycan Ermənistanla münasibətlərin sülh yolu ilə həllinə töhfə vermək üçün ciddi addımlar atır.

Dövlətimizin başçısı bildirib ki, Azərbaycanın 28 ildən artıq müddətdə Ermənistanın işğalı və hərbi təcavüzü ilə üzlaşməsinə baxmayaraq, məhz ölkəmiz 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Ermənistan ilə münasibətlərin normalaşdırılması və Cənubi Qafqazda davamlı sülhün təmin olunması üçün sülh müqaviləsi təşəbbüsü ilə çıxış edib.

COP29 ÇƏRÇİVƏSİNDƏ DƏ AZƏRBAYCAN DİNLƏRARASI DİALOQUN TƏŞVİQİNƏ DƏSTƏK VERƏCƏK

Cənab Prezident qonağı qəbulu zamanı Azərbaycanın COP29-a ev sahibliyi edəcəyinə də diqqəti çəkib. Bunun Azərbaycanda keçirilməsi əlbəttə ki, ölkəmizə olan daha bir ehtiramın təzahürüdür. Bu qərarı bütün dünya ölkələri qəbul etmişdir və beləliklə, Azərbaycana növbəti dəfə böyük etimad və böyük hörmət göstərilmişdir. Azərbaycanın dünyanın ən böyük və mühüm dövlətlərarası tədbirlərindən biri olan COP29-a 2024-cü ildə ev sahibliyi etməsi Prezident İlham Əliyevin növbəti təntənəli qələbəsidir. COP28-də iqlim naminə dini pavilyon təşkil olundu-

ğunu və 4000-dən çox insanın bu pavilyonu ziyarət etdiyini diqqətə çatdıran qonaq qeyd edib ki, Əl-Əzhərin şeyxi, böyük imam Əhməd Ət-Tayyib həzrətlərinin birbaşa dəstəyi və onun Roma Papası ilə birgə əməkdaşlığı şəraitində COP28-də dünyanın 30-dan çox dini liderinin iştirakı ilə tədbir keçirilib və bu tədbirdə dini liderlər global iqlim dəyişikliyinin qarşısının alınması istiqamətində “Vidən çağırışı” adlı bəyanat imzalayıblar. O, COP29 çərçivəsində də ev sahibi olaraq Azərbaycanla əməkdaşlıq şəraitində belə bir tədbiri keçirmək niyyətində olduqlarını bildirib.

Prezident İlham Əliyev dinlərarası və mədəniyyətlərarası dialoqun təşviqində Azərbaycanın mühüm rol oynadığını vurğulayaraq, bu xüsusda Bakıda keçirilən mötəbər tədbirlərə də toxunub. Dövlətimizin başçısı yaxın zamanda ICESCO, UNESCO və BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının dəstəyi ilə Azərbaycanda Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun yenidən keçiriləcəyini bildirib. Prezident İlham Əliyev COP29 çərçivəsində də Azərbaycanın dinlərarası dialoqun təşviqinə dəstək verməyə, bunun bir nümunəsi kimi dünya dini liderlərinin görüşünün keçirilməsinə və bu sahədə əməkdaşlığa hazır olduğunu vurğulayıb. Söhbət zamanı İslam dünyasında məzhəblərarası dialoqun vacibliyinə toxunulub, bu xüsusda Azərbaycanın nümunəsi uğurlu örnək kimi məmnunluqla qeyd olunub.

Azərbaycanda keçirilən bütün beynəlxalq tədbirlər xalqlar və mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafı baxımından, əhəmiyyəti yüksək qiymətləndirilir. Dünyanın müxtəlif yerlərində, müxtəlif zəmində toqquşmaların baş verdiyi zamanda, Azərbaycan sülh və həmrəyliyi təbliğ edir. Dostluq, sülh, tərəfdaşlıq və mədəni müxtəliflik məsələlərinə öz töhfəsini vermiş olur.

Zümrüd BAYRAMOVA

Cidani çuvalda gizlətmək mümkün olmadığı kimi, hansısa dövlətin apardığı hiyləgər siyasəti də sona qədər gizli saxlamaq mümkün deyil. Məsələn, ABŞ-ın Cənubi Qafqaz siyasətinin konturları artıq bir-birinin ardınca ortaya çıxır. Aprelin 5-nə planlaşdırılan Aİ-ABŞ-Ermənistan görüşündə Ermənistan üçün təhlükəsizlik zəmanətləri haqqında pakt qəbul edilməli olduğu artıq elan edilirsə, deməli, ABŞ Cənubi Qafqaz siyasətinə artıq Avropanın pərdəsi arxasında gizlənməyə də ehtiyac duymur, daha gizlənmir və açıq-aşkar öz maraqlarından çıxış etdiyini hətta nümayiş etdirir. Amma bu maraqların sülh əleyhinə olduğu elə kənardan belə görünür.

ABŞ Cənubi Qafqaz regionunda gərginliyi artıraraq, yeni münaqişəyə səbəb olan hərbi təlaşma yolunu tutub

Aprelin 5-də nəzərdə tutulan ABŞ-Aİ-Ermənistan paktı, Ermənistandakı "casus misiyasının" ABŞ-ı da əhatə edəcək şəkildə genişləndirilməsi və hətta yaxın gələcəkdə ciddi hərbi baza belə yaradılması məqsədi daşdığı qənaətinə gəlməyə əsas verir. Bütün bunlar əslində Qərbi tərəfdən xoşagəlməz bir ssenarinin artıq çoxdan hazır olduğunu göstərir. Belə məlum olur ki, ABŞ, Cənubi Qafqaz regionunda gərginliyi artıraraq, yeni münaqişəyə səbəb olan hərbi təlaşma yolunu tutub. Belə bir yol tutan ölkə isə sülh-dən dem vura bilməz və artıq açıq şəkildə də göstərilir ki, ABŞ regionda, yəni Cənubi Qafqaz bölgəsində qətiyyətlə sülhü nəzərə almır və yalnız öz maraqlarını güdür.

Ermənilərin görüş öncəsi davranışları işin nə yerdə olduğunu ortaya qoyur

Bilirik ki, keçirilməsi nəzərdə tutulan görüş Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan, Avropa Komissiyasının rəhbəri Ursula fon der Leyen və ABŞ dövlət katibi Blinkenin iştirakı ilə keçiriləcək. Amma anlaşılmayan odur ki, görüşə hazırlıq canlı qüvvənin, zirehli texnikanın, artilleriya qurğularının, eləcə də digər ağır atıcı silahların cəmləşməsi və şərti Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədinin müxtəlif istiqamətlərində Ermənistan silahlı qüvvələrinin qoşunlarının intensiv hərəkəti müşayiət olunur. Nəyə görə? Niyə axı belə bir görüş öncəsi Ermənistan şərti səthdə hərbi birləşmələri, hərbi texnikanı yığır? Bax elə məsələnin mahiyyətini açan da budur. Yəni, ermənilərin görüş öncəsi davranışları işin nə yerdə olduğunu ortaya qoyur. Çox güman ki, görüş vaxtı, görüş zamanı İrəvan öz hərbi qüvvələrinin köməyi ilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinə qarşı tərribat törətmək, Azərbaycan tərəfindən daha sərt cavab almaq və məhz bunu da Azərbaycanın "təcavüzü" kimi təqdim etməyi planlaşdırır. Hətta bu məqamda Rusiyanın "əl-yetirmədiyini" də göstərərək, Qərbi yönümlü olduğunu, Qərbi tərəf getdiyini əsaslandırmağa çalışır. Bu da ABŞ üçün tam uyğun gəlir və indi Ermənistanın şərti sərhəddə canlı qüvvə və hərbi texnika yığılmasına da ona görə iki əlli razıdır. Bununla həm Ermənistan və həm də ABŞ göstərmək və əslində guya sübut etmək istəyir ki, belə bir məqamda haylar üçün Qərbi inteqrasiya guya heç zaman olmayan qədər zəruri imiş.

Ermənistanla razılaşma ABŞ-ın İrəvan səviyyəsində deyil, global səviyyədə olan planının hələ birinci hissəsidir

Sülh əleyhinə olan QƏRB MARAQLARI

Sözsüz ki, Ermənistanın tutulması olduğu yol da, rəsmi İrəvanın atmalı olduğu addımlar da, inteqrasiya məsələsi də çoxdan müzakirə edilmiş, həll edilmiş və hətta ssenarisi belə hazırdır. Amma bu o demək deyil ki, ABŞ canı-könüldən Ermənistan üçün və hayların bu "bəd xəstə" ölkələrinə kömək etmək üçün, həmin ölkəyə sülh gətirmək və onu inkişaf etdirmək üçün əl-ayağa düşüb, xeyr. ABŞ-ın məqsədi heç də Ermənistanı, hayları qorumaq deyil. Ermənistanla razılaşma ABŞ-ın İrəvan səviyyəsində deyil, global səviyyədə olan planının hələ birinci hissəsidir və ilk öncə plan regionda, Cənubi Qafqazda rəqibi olan Rusiyanın hayların ölkəsindən öz diqtəsi ilə sıxışdırılması və yerində də hərbi mövcudluğunu yaratmaqdır. Həm də nəzərə alsaq ki, Cənubi Qafqazda Türkiyə-Azərbaycan müttəfiqliyinin və xüsusən də türk dünyasının güclənməsini ABŞ görmək istəmir, deməli, Vaşinqton üçün növbəti plan Azərbaycanın güclənməsinə mane olmaqdır və haylardan da istifadə edərək, bölgəyə soxulmaqda məqsədin biri də budur. Bəli, Türkiyənin, Azərbaycanın bölgədə söz sahibi olmasını həzm etmədiyini göstərmək, bu iki qardaş ölkənin haqlı mövqeyini heç olmasa cilovlamaq üçün ABŞ Cənubi Qafqazda hərbi mövcudluğunu gücləndirməyə çalışır.

Rusiyaya qarşı məhdudlaşdırma siyasəti də ABŞ üçün ön planda görünür

Heç şübhəsiz ki, Rusiyaya qarşı məhdudlaşdırma siyasəti ön plandadır. NATO-nun bu ölkənin milli maraqlarını nəzərə almadan və Moskvaya verdiyi vədlərə zidd olaraq şərqə doğru genişlənməsi Rusiyanın təhlükəsizliyinə elə təhlükəni xeyli artırır.

Ukraynanın NATO-ya daxil edilməsi planı isə iki qardaş xalqın Amerika maraqları naminə bir-birini məhv etdiyi qanlı müharibəni alovlandıraraq amillərdən biri oldu. Keçən yay Rusiyanın şimal qonşusu Finlandiya da NATO-ya üzv oldu. Amerika mətbuatının yazdığına görə, Helsinki ilə Vaşinqton arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlıq haqqında saziş bağlanarkən ABŞ Finlandiya torpaqlarında, Rusiyanın yanında mühüm hərbi infrastruktur yerləşdirməyə icazə alıb. Maraqlıdır ki, gürcü mətbuatının yazdığına görə, Ukraynada müharibə başlamazdan bir neçə ay əvvəl ABŞ Gürcüstanda Amerika hərbi bazasının yaradılmasını təklif etsə də, həmin ölkə hakimiyyəti bundan imtina edib. Görünən odur ki, həqiqətdən də ağıllı şəkildə addım atıb. Çünki ABŞ hansı ölkəni istəsə poliqona çevirmək üçün zərər qədər də tərəddüd edən deyil, tək öz maraqları təmin olunsun. Bir sözlə, Vaşinqton üçün hansısa bir ərazinin döyüş meydanına çevrilməsi, dağıntılar, insan tələfatı və böyük itgiler qətiyyətlə maraqlı görünür, çünki itgiler də, tələfat da, dağıntılar da eyni ilə Ukraynada müşahidə etdiklərimiz kimi amerikalılara aid deyil.

"Gürcüstan yoldur, Ermənistan alətdir, Azərbaycan mükafatdır", deyə düşünülür

ABŞ İrana qarşı da oyun oynayır. Diqqətə çatdıraq ki, rəsmi Vaşinqtonu incidən odur ki, amerikalılar şərqdə İrana bitişik olan Əfqanıstandan biabırçı şəkildə geri çəkilməyə məcbur oldular. Deməli, amerikalılar hesab edirlər ki, Ermənistandakı baza İrana şimaldan təhdid nöqtələrindən biri ola biləcək. Təbii ki, ideal olaraq amerikalılar Azərbaycanda olmaq istərdilər. Çünki ölkə-

miz onlar üçün digər region ölkələri ilə müqayisəyə gəlməyəcək dərəcədə fərqlidir, üstündür. Əslində, hər zaman buna nail olmağa çalışıblar və hələ də çalışmaqdadırlar, baxmayaraq ki, başları hər dəfə daşdan-daşa dəyir və dəyəcək də. Amma bununla belə əl çəkən kimi də görünməzlər, şübhə böyük fərqi görürlər və hətta bunu analitikləri etiraf da edirlər. Məsələn, amerikalı analitik Pol Qobl, "Gürcüstan yoldur, Ermənistan alətdir, Azərbaycan mükafatdır", deyə ölkəmizin üstünlüyünü açıq şəkildə izah etməyə çalışıb və güman edirik ki, "mükafatdır", deməklə buna nail ola bilib.

Süverenliyini çoxdan itirən Ermənistan asanlıqla ələ alınır, marionet kimi istifadə edilir

Sadalananlar sübut edir ki, rəsmi Vaşinqton Cənubi Qafqaz regionunu ancaq xaos və qeyri-sabitliyə sürükləməyə çalışır. ABŞ-ın məqsədi Amerika hegemonluğuna qarşı mübarizədə birləşməyə çalışan mümkün qədər çox dövlətin süverenliyinə xələl gətirməkdir ki, onlara mane olmaq şansı əldə edilsin. Məhz bunun üçün də Ermənistan kimi, onsuz da süverenliyini çoxdan itirmiş, gah bu, gah da digər dövlətin himayəsi, qəndi altında olan ölkəni asanlıqla ələ alır və öz marioneti kimi istifadə edir. Bir sözlə, rəsmi İrəvanı öz maraqlarına alət edir. Haylar isə ya bunu başa düşməzlər, ya da mövcud şəraitdə başa düşməzlər, ya da mövcud şəraitdə başa düşməzlər. Amma heç şübhəsiz ki, onlar da görürlər ki, Qərbin maraqları sülh əleyhinədir və əgər həqiqətdən də haylar sülh istəsəydilər, bu maraqların alətinə çevrilməyi özlərinə rəva bilməzdilər.

İnam Hacıyev

Taksilər dünyanın hər yerində ictimai nəqliyyatın alternativ növü kimi mühüm rol oynayır. Bu gün taksi xidməti Bakı şəhərində ölkənin digər iri şəhərlərində olduğu kimi əlçatanlığı ilə fərqlənir. Taksi xidməti sektorunda göstərilən xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, bu sahədə mövcud qanunvericilik bazasının günümüzün tələbinə uyğunlaşdırılması məqsədilə mühüm islahatlara başlanılıb.

Nazirlər Kabineti taksi minik avtomobillərinə dair tələblər müəyyənləşdirib. Tələblərə əsasən, buraxılış tarixindən 15 ildən artıq müddət keçməyən avtomobil nəqliyyatı vasitələri üçün 3 ay ərzində elektron qaydada müraciət edərək müvafiq icazələri alanlar taksi fəaliyyətlərini davam etdirə bilərlər. Həmçinin taksi minik avtomobilinin daxilində aşağıdakılar olmalıdır:

- sürücü və daşıyıcı barədə məlumatları əks etdirən məlumat lövhəsi;
- taksometr (gedişhaqqının tarifləri barədə məlumat lövhəsi ilə birləşdirilmiş) və ya taksometr funksiyalarını yerinə yetirən proqram təminatı olan mobil cihaz;
- gedişhaqqının nağdsız ödənilməsi üçün POS-terminal.

Taksi minik avtomobilləri "ABS" əyləc sistemi, salonu normal işıqlandırma sistemi, tam hava tənzimləyicisi (sərinlətmə və isitmə funksiyalı), sürücü və bütün sərnişinlər üçün təhlükəsizlik kəməri ilə təchiz edilməlidir.

Beləliklə, hazırda taksi kimi istifadə olunan nəqliyyat vasitələrinə qoyulmuş tələblər qanunvericilikdə bu günə qədər də var idi.

Yeni tələb isə taksi minik avtomobilinin bütün salonunu əhatə edən və qeydə aldığı məlumatları ən azı bir ay müddətində saxlaya bilən yaddaş qurğusu ilə təchiz edilmiş videokameraların olmasıdır.

Taksi minik avtomobilləri sürücüləri etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımaları tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq keçməlidirlər. Təlimləri müvəffəqiyyətlə bitirənlər şəhadətnamə əldə edirlər.

1 iyul 2024-cü il tarixindən sonra buraxılış tarixindən 8 ildən artıq müddət keçmiş avtonəqliyyat vasitələrinə buraxılış kartı verilməyəcək. Həmçinin buraxılış kartı almaq üçün taksi minik avtomobilləri ən azı "avro-5" ekoloji standartına uyğun olmalıdır. Taksilərin rəngləri ağ və ya qırmızı müəyyən edilmişdir.

Taksilərin rənglərinin ağ və ya qırmızı olması ilə bağlı tələb yalnız 2024-cü il iyulun 1-dən sonra sərnişindaşımalarında istifadə olunması üçün ölkə ərazisinə idxal edilən avtonəqliyyat vasitələrinə şamil edilmişdir.

Bəs yeni qərara əsasən, müəyyən edilmiş tələblər hansı dəyişikliklərə səbəb olacaq? Ümumiyyətlə, bu tələblər taksi sahəsində fəaliyyət göstərənlər üçün hansı çətinliklər yarada bilər? SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb.

İlk növbədə gəlin görək ölkəmizdə taksi fəaliyyəti üçün ən çox hansı avtomobillərə üstünlük verilir. Aparılan analizlərə əsasən, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən sürücülər kompakt avtomobillərə üstünlük verirlər. Odur ki, liderlik zirvəsinə "Opel Astra" və "Toyota Prius" yüksəlib. Taksi sürücülərinin ən sevimli avtomobilləri arasında "Mercedes C-class" modeli ilk üçlüyü tamamlayıb.

Populyar avtomobillərin tam reytingi bu cürdür:

- "Opel Astra" - 13%;
- "Toyota Prius" - 12%;
- "Mercedes C-class" - 5%;
- "KIA Rio" - 4%;

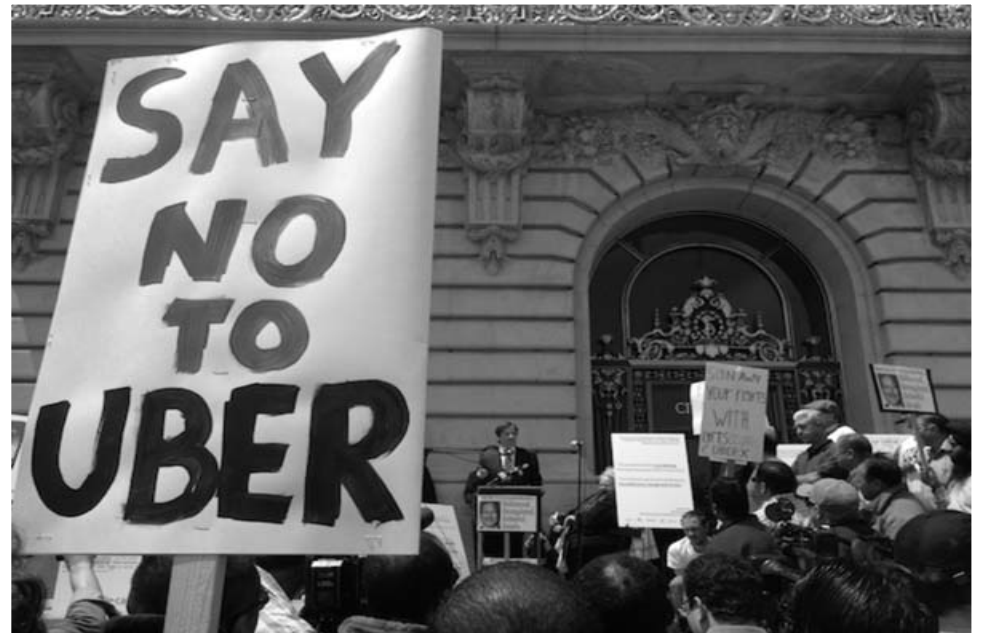
Taksilərin taleyi necə olacaq?

"UBER"dir. 2009-cu ildə ABŞ-ın Kaliforniya ştatının San-Fransisko şəhərində yaradılmış və hazırda dünyanın 70-dən çox ölkəsinin 600-dən çox şəhərində, o cümlədən Azərbaycanda və Bakıda xidmət göstərən mobil inteqrasiyalı taksi sifariş xidməti - "UBER" in fəaliyyətindən əksər ölkələrdə narazılıqlar artmaqdadır. Bir çox ölkələr sözügedən rəqəmsal xidmətin fəaliyyətindəki qanunsuzluqları əsas götürərək məhkəmə qərarları ilə müəyyən fəaliyyətlərini məhdudlaşdırırlar.

Böyük Britaniya hökuməti son 3-4 ildə bu şirkətin lisenziyasını bir neçə dəfə ləğv edib. "Uber" in lisenziyasız və sığortası olmayan sürücüləri kütləvi şəkildə taksi xidmətinə cəlb etdiyinə görə, təhlükəsizlik məsələlərinə qeyri-ciddi yanaşması və ictimai təhlükəsizliyə xələl gətirməsi əsas götürülərək fəaliyyəti yolverilməz hesab edilib.

Ardı Səh. 7

- "Mercedes E-class" - 3%;
- "Toyota Corolla" - 3%;
- "KIA Ceed" - 2%;
- "Chevrolet Cruze" - 2%.

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən taksi şirkətlərindən narazılıqların olması da heç kime sirr deyil. Bu şirkətlərdən biri də

Əvvəli Səh. 6

Avstriya hökuməti bir neçə il əvvəl "Uber" şirkətinin Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində fəaliyyətini müvəqqəti olaraq dayandırmağa məcbur olub. Vyana Ticarət Məhkəməsi şirkətin sərnişindəşımada peşə fəaliyyətini sistemli şəkildə pozulması faktları əsasında qərar çıxarıb.

Belçika kommersiya məhkəməsi də "Uber"-i Brüsseldə qanunsuz xidmətlərdə və paytaxt Brüsseldə qeyri-peşəkar sürücüləri ucuz xidmətə cəlb etdiyi üçün cəzalandırıb. Bu kimi faktlar əsasında sözügedən şirkətin Brüsseldə taksidə xidməti qadağan edilib.

Türkiyə hökuməti də "Uber"-in fəaliyyətində ciddi nöqsanlar aşkar edib. İstanbul 10-cu Asliye Ticarət Məhkəməsinin qərarına əsasən, 2019-cu ilin sonunda "Uber" xidmətlərinin dayandırılıb, "www.uber.com" və "Uber mobil" proqramlarına və "Uber XL" xidmətinə giriş bloklandı.

Elə Azərbaycanda da bu şirkətlərin qanunsuz fəaliyyəti az deyil. Reallıq bundan ibarətdir ki, "Uber"-in son illərdə fəaliyyəti daha çox qazanc əldə etməyə yönəldiyindən sərnişinlərin təhlükəsizliyi arxa plana keçib, daşımalarada risk faktoru xeyli artıb. Hara baxırsan, hər kəs taksidə proqramına qoşulub, bu işlə məşğul olur. Amma görünən odur ki, hər kəs taksidə fəaliyyəti ilə məşğul olmağı bacarmır.

İndi isə keçək əsas məsələyə... Taksidə fəaliyyətini tənzimləmək üçün qoyulan yeni tələblər cəmiyyətdə necə qarşılanacaq?

Mövzu ilə bağlı nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert Yasin Mustafayev fikirlərini bildirib: "Taksidə fəaliyyəti sahəsində uzun sürən problemlər, çətinliklər və anarxiyadan sonra artıq deyər bilirik ki, bu sahədə islahatlara start verilib. Ümid edirəm ki, bu islahatlar ciddi mənada dəyişikliklər yaradacaq. Nazirlər Kabinetinin imzaladığı qərara əsa-

sən həm taksidə fəaliyyəti sahəsində, həm də digər müntəzəm sərnişin daşımaları sahəsində müəyyən tələblər ortaya qoyulub. Təbii ki hər zaman islahatlar aparıldığı zaman bu islahatların nəticəsindən razı qalan və qalmayanlar olur.

Təbii ki, taksidə istifadəçiləri burada tətbiq edilən qaydalar və tələblərdən razı qalacaqlar, çünki taksidə kimi istifadə olunacaq nəqliyyat vasitələrinin keyfiyyəti yüksələcək. Özü-özlüyündə bu tələblər və onların 2024-cü il iyul ayının birindən qüvvəyə minməsi isə taksidə fəaliyyəti ilə məşğul olan şirkətlər və ya fiziki şəxslər üçün əlbəttə ki, müəyyən çətinliklər yaradacaq.

Çətinliklər o olacaq ki, məsələn, tələblərə əsasən taksidə avtomobilləri yalnız ağ və ya qırmızı rəngdə olmalıdır, minimum "Avro-5"

zində bu tələblərə cavab verən avtomobillə sahib olmaq üçün mövcud avtomobillərini ya satmalıdırlar, ya dəyişdirməlidirlər, ya rəngləməlidirlər və s. Bu da müəyyən xərclər yaradacaq".

Bəs, Nazirlər Kabinetinin qəbul etdiyi yeni qərardan sonra ölkəmizdə nələr baş verib?

Bakıda "Prius"lar kütləvi şəkildə satışa çıxarılır

Taksidə xidməti ilə bağlı yeni qəbul olunan qərardan sonra bəzi sahibkar və şirkətlər avtomobil parkını yeniləməyə başlayıblar.

Nəqliyyat eksperti Eldəniz Cəfərov ətrafı məlumat verir: Bu qərarın avtomobil bazarına təsir edəcəyindən danışmaq hələ tezdir. Bu qərardan asılı olmayaraq aprel ayından avtomobil qiymətlərinin 3 faiz bahalaşacağı gözlənilir. Bu artım iri avtomobil sənayeçiləri ilə bağlıdır. Daşınma qiymətləri və ehtiyat hissələrinin bahalaşması burada öz təsirini göstərir.

Məlum qərar hazırda avtomobil bazarına təsir etməyəcək. Gələcək günlərdə "Toyota Prius" markalı avtomobillərin qiymətinin dəyişəcəyi də o qədər real görünmür.

Azərbaycana idxal olunan avtomobillərlə bağlı Nazirlər Kabinetinin qərarı var. Keçən ildən tətbiq olunan qaydaya əsasən, yaşı 10 ildən yuxarı olan avtomobillərin idxalı məhdudlaşdırılıb.

Taksilərin taleyi necə olacaq?

Təkcə "Prius"lar deyil, yaşı 15-dən yuxarı olan digər markalı avtomobillər də taksidə bazarını tərk etmək məcburiyyətində qalacaqlar. Gələcəkdə taksidə fəaliyyətində yaşı 8-dən yuxarı avtomobillərdə istismar olunmayacaq.

Fikrimcə, taksilərlə bağlı avtomobil bazarında qiymət dəyişikliyinə təsir edəcək minimal şərtlərdir. Bazara təsir edən və qiymətlərin dəyişməsinə səbəb olan amillər başqadır".

Yeni qaydaları pozanları hansı cəzalar gözləyir?

Köhnə avtomobillə taksidə sürmək qanuni şəkildə fiziki olaraq mümkün olmayacaq. Bu olsa qanunsuz fəaliyyət hesab olunacaq. Köhnə avtomobil sahibinə fərqlənmə nişanı, sertifikat, taksidə buraxılış kartı verilməyəcək. Taksidə fəaliyyətlə qanunsuz məşğul olmağa görə isə 40 manatdan 50 manatadək cərimə nəzərdə tutulur.

Qanunsuzluğu pozan sürücülərlə işləyən taksidə operator və şirkətləri üçün isə daha böyük məsuliyyət nəzərdə tutulub. Qanun hüquqi şəxslərin üzərinə daha ağır məsuliyyət qoyub. Onlar ilk dəfə baş verən pozuntuya görə 20 min, ikinci pozuntu fonunda isə 40 min manatadək cərimələnəcəklər. Qəbul olunan qanunun əsas mahiyyəti qanunun işləməsi və vətəndaşlara faydasının olmasına hesablanıb.

Yeni qərarla bağlı AYNA da münasibət bildirib və qərarın çox düzgün bir addım olduğunu qeyd edib: "Bu qərar bazarda taksidə xidmətinin keyfiyyətinin artmasına gətirib çıxaracaq. Həm taksidə, həm avtobuslar ictimai nəqliyyatın bir növüdür".

Səferlər taksilərdən ictimai nəqliyyata ötürüləcək. Bu, hədəflərimizdən biridir və şəhərdə tıxacın azalmasına səbəb olacaq".

Ləman Sərraf

standartına cavab verməlidir, istehsal tarixi 15 ildən çox olmamalıdır. Bu tələbatın hazırda taksidə fəaliyyəti göstərən əksər nəqliyyat vasitələrində mövcud olmaması sirr deyil. Bu isə o deməkdir ki, yenidən taksidə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün istər fiziki sahibkarlar, istər taksidə şirkətləri, qısa müddət ər-

Artıq köhnə və sıxınıq-salxaq "Toyota Prius" markalı avtomobillərin istismarına son qoyulur və internet üzərindən satışa çıxarılır.

Azərbaycana taksidə fəaliyyəti üçün çoxlu avtomobil gətirilib

Taksidə şirkətlərindən birinin ölkəyə yeni avtomobillər gətirdiyi iddia olunur. Bununla bağlı görüntülər sosial şəbələrə də yayılıb.

Videonun şərh bölməsində həmin avtomobillərin "karşerinq" xidməti üçün istifadə ediləcəyi bildirilib. Nəzərinizə çatdırmaq ki, "Karşerinq" xidməti ilə vətəndaş avtomobili kirayə olaraq götürüb A nöqtəsindən B nöqtəsinə gedir.

Bəs, "Prius"ların gələcək aqibəti necə olacaq? Qiymətlərində hansı dəyişiklik gözlənilir? Ümumiyyətlə avtomobil bazarı bu qərardan necə təsirlənəcək?

Ermənistan - şahmat taxtası üzərində piyada

verlikdən, həmrəylikdən söhbət açacaq. Minlərlə şəhidi olan Birinci Qarabağ Müharibəsi isə bu tarixin səhifələrinə əliyalın insanların hüneri ilə yanaşı, həm də xalqına xəyanət edən rəhbərlərin adı, pis əməlləri ilə yazılıb.

Ermənistan yenə də piyadadır...

Budur, Ermənistan yenə də şahmat taxtası üzərində piyada rolunu yeniləyib. Bir vaxtlar sovetlər birliyinə sığınan Ermənistan, illərdən ki, Fransa ilə qardaşlıq edir, bu gün isə yeni Qərb dövlətlərinə sığınaraq onlardan havadarlıq alır. Onun Azərbaycan sərhədlərinə texnika yığıması ABŞ və Al-nin Ermənistanla planlaşdırdığı 5 aprel görüşündən ilham aldığı sərgilənir. Ermənistan bu görüşdən cəsarətlənir və revanşizmə başlayır. Təbii ki, baş verənlərə görə məsuliyyət Ermənistanın və onun havadarlarının üzərinə düşür.

Maraqlıdır, Qərb nə etmək istəyir? Özü demokratik dövlətlər birliyi hesab edən Al Ermənistanı bu qədər qayğı ilə yanaşdığı təqdirdə, bəs 30 il ərzində Azərbaycana nə üçün belə doğma baxışla nəzər salmırdı? Aydın ki, regionda sülh və sabitliyə təhdid olan Qərb çirkin və riyakar siyasət yürüdür. İki qonşu dövlət üçün yenidən münaqişə ocağı yaratmağa çalışır. Bəs Azərbaycanın 30 il işğal altında qalan torpaqlarının, bu torpaqlardan məcburi didərgin salınmış minlərlə soydaşının taleyi nə üçün Qərbə bir dəfə rahat etmədi? İllərlə ədalətə çağırılan Qərb nə üçün gözünü açıb birçə dəfə erməni haqsızlığını görmək istəmədi? Nə üçün münaqişənin sülh yolu ilə həlli çağırışına qulaqları kar idi?

2020-ci ildə İkinci Qarabağ müharibəsi bitəndən sonra haqlı tərəfin Azərbaycan olduğunu görə-görə dağıdılmış Azərbaycan ərazilərində mina probleminin həllinə necə, hər hansı dəstəyi verdimi?

Erməni xalqı ayağa qalxmaldır

Bəli, bu gün erməni xalqı ayağa qalxmalı, dövlətin başında duran başıpozuqları düzgün yol seçməyə dəvət etməlidir. Azərbaycanın əzəli torpaqlarını işğal edib, illər uzunu dağıdıb, vıranə qoymaqda özünü külmədiyini təsdiq edənləri yeni qan ocağı yaratmaqdan çəkindir-məlidir.

Müharibə çox dəhşətli bir hadisədir. Erməni xalqı Qərbin Ermənistanı yeni müharibəyə hazırladığını bütün təfsilatı ilə anlamalı, onu Azərbaycana qarşı silahlandırmağın hansı nəticə ilə başa çatacağını dərk etməlidir. Əks təqdirdə regionda sülhdən, əmin-amanlıqdan söhbət gedə bilməyəcək.

Erməni xalqı ayağa qalxıb Qərbi yerində oturtmağı bacarmalıdır. Kimlərsə öz məqsədləri üçün Ermənistanı hədəf seçməsinə etiraz etməlidir. Çünki bu oyunun sonunda yeni müharibə görünür. Müharibə isə qan, ölüm, itki, dəhşət, vahimə qorxu deməkdir. Bunu yaşayan bir xalq kimi erməni xalqı Qərbin şahmat taxtasında piyadaya çevrilən Ermənistan dövlətinə "dur, tarixdə heç olmasa bir dəfə də özün ol, öz düşüncənlə, ağılla hərəkət et", deməlidir. Yoxsa sabah gec ola bilər.

Mətanət Məmmədova

Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanla sərhədə canlı qüvvə və zirehli texnika cəmləşdirməsi barədə aldığımız xəbərdən və bu dəfə isə onların Qərbə sığınaraq belə aktivləşməsinə müşahidə edəndən sonra belə bir sual çıxır meydana: *görəsən Ermənistan tarixdə bir gün dövlət olaraq özü öz edəcəyinə qərar verə biləcəkmi? Nə qədər havadar axtarmaq olar, nə qədər kimsəyə sığınmaq, ondan kömək dilənmək olar?*

Bir qərinə öncə Ermənistan keçmiş sovetlər birliyinə necə sığınmışdısa, bir qərinə sonra isə özüne yeni sığınacaq tapıb. Bu, Qərbdir. Regionda sakitliyin, əmin-amanlığın düşməni olan Qərb, budur, öz murdar mənafeyi naminə Ermənistanı havadar çıxıb şahmat taxtası üzərində piyada olan dövləti yeni təhlükələrə sürükləyir.

2020-ci ildə 44 günlük müharibədə ağ bayraq qaldıraraq təslim olduğunu elan edən bir dövlət o qədər itki qarşısında 4 ilə yaxın bir dövrdə neçə dirçəldi ki, yenidən bu qədər texnikanı sərhədimizə toplayır. Elə buradan aydın görünür ki, o, özüne yeni havadar tapıb. Yəni şahmat taxtası üzərində piyadaya çevrilib, əmr hansı tərəfə verilsə, o tərəfə də meyl edir. Maraqlıdır, görəsən Ermənistan Azərbaycandan nə istəyir? Nə üçün erməni xalqı ayağa qalxıb övladlarını ölməyə sürükləyən bu dövləti devirmir? Nə üçün onlara bir "bəsdir" deyən yoxdur? Bu günə nəzər saldıqda ötən illər və bu illərin hər birində ermənilərin dəyişməz xisləti göz önünə gəlir.

Tarixə qısa bir nəzər

1988-ci il idi. Azərbaycan da 14 müttəfiq kimi Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqının tərkibində, yəni böyük imperiyanın buxovunda əzilməkdəydi. Biz onda məktəbli idik. Ermənilərin xalqımıza qarşı soyqırımları, əzəli torpaqlarımızın vaxtilə onlara verilməsi haqqında çox məlumatımız var idi. Ancaq bizə elə gəlirdi ki, həmin hadisələr tarixin müxtəlif zamanlarında baş verib, bitib, artıq o cür hadisələr təkrarlanmaz. Axı ermənilərlə qonşu idik, gedirdilər, gəlirdilər... Azərbaycanın bütün şəhər, rayon, kəndlərində bizimlə birlikdə yaşayırdılar. Nə bilərdik ki, bu qonşuluqdan kənar olmuşlar yeni planlarla, yeni arzularda yaşayır. Elə həmin il sərhədlərimizdən gələn xəbərlər bütün həyatımızı alt-üst etdi. Ermənilər sərhəd rayonlarımızı atəşə tutur, insanlar qorxu, vahimə içərisində yaşayırdı. Beləliklə, günlər keçdikcə xəbərlər bəzən səngiyir, bəzən sə yenidən gündəmə gəlir, hər kəsin diqqəti sərhədlərimizə yönəlirdi. Sən demə bütün bunlar qarşıda Birinci Qarabağ Müharibəsinin başlanması üçün görülən tədbirlər imiş...

Beləliklə, Birinci Qarabağ Müharibəsi başladı. Əgər 1988-1990-cü illər dağıntıları, səksəkələri, itki-

ləri ilə bu müharibənin başlanğıcı idisə, sonrakı iki il isə torpaqlarımızın bir-birinin ardınca ermənilər tərəfindən işğal olunduğu illər oldu. Niyə işğal olunurdu bu əzəli Azərbaycan torpaqları, səbəb nə idi? Bunun bir çox səbəbləri var idi. Birincisi, bu hələ iki əsr öncənin nəsihəti idi ki, ermənilər Azərbaycan torpaqlarında yerləşdirilməli, yerli əhali sıxışdırılıb aradan çıxarılmalı idi. İkincisi, artıq 1918-ci ildə olduğu kimi, xalqın müstəqillik qığılcımlarının alova çevrilməsi SSRİ-ni rahat etməyə başlamışdı. Bu respublikanı əldə, həm də əsarətdə saxlamaq, eyni zamanda ermənilərin "Böyük Ermənistan" yaratmaq arzuları fonunda işğal siyasətindən daha əhəmiyyətli ola bilməzdi.

İşğal siyasəti isə çox da çətinliklə başa gəlmədi. Çünki ölkəmizə rəhbərlik edən, xalqını qoyub yadların sözünü dinləyən, xalqını, mənafeyini, namus anlamında olan torpağını yox, vəzifəsini düşünən ozamankı Azərbaycan rəhbərləri ilə bu işdə əlbirlik asanlıqla başa gəldi. Qarabağlılar bütün bunlardan xəbərsizcə öz torpaqlarını qorumağa çalışarkən, ölkəmizin digər yerlərindən onlara köməyə gədənlər canlarını bu torpaqlar yolunda qurban verərkən sən demə o torpaqlar çoxdan satılıbmış. Bu səbəbdən də orada döyüşənlərə heç bir yardım, köməklik göstərilmirdi. Bütün bunları sonradan torpağından didərgin salınanlar, zorla qovulanlar, köçürülənlər, hansı ki, o döyüşlərdə iştirak etmişlər, etiraf edirdilər. Etiraf edirdilər ki, dəfələrlə yardım edilməsi tələbinə baxmayaraq rəhbərlik susurdu.

Adı var, özü yox orduya sahib idik. SSRİ Azərbaycanda güclü ordunun formalaşmasına əsla maraqlı deyildi. Çünki bizim ordumuzun olması ona sərf etmədi. Bu, böyük bir siyasətçi nəticəsi idi ki, ordumuz o səviyyədə saxlanılırdı. Bunu o dövrlərdə əsgəri xidmətdə olub, fəhlə batalyonlarında xidmətini başa vuran övladlarımızın da simasında yaxşı görmüşdük, öz-özlüyümüzdə təsdiq etmişdik. Ordumuz bizdən tonlarla neft mənimləyənərin əvəzində bizə verdikləri müasirlikdən əsər-ələməti olmayan köhnə silah, sursat, texnika yığınağı idi. Bu isə möhkəm silahlandırılıb üstümüzdə göndərdikləri qonşu erməninin qarşısında bizi aciz vəziyyətinə salmaqdan başqa bir şey deyildi.

O zaman işğal olunan Şuşa, Laçın, Kəlbəcər, Ağdam, Zəngilan, Füzuli, Xocalı və bunlar kimi digər

rayonlarımızın əhəli düşmən qarşısına ov silahı, təsərrüfat alətləri ilə çıxırdı. Nə edəcəkdilər o qədər güclü silahlandırılmış erməniyə? Bizim rəhbərlik necə? Bilə-bilə ki, torpaqları satıb, heç bir köməklik də göstərməyəcək, ermənilər isə ən müasir silahlarla silahlanıblar, 5 ilə qədər əsgəri xidmətdə saxladığı əsgərləri də, o torpaqların dinc sakinlərini də gözünü belə qırpmadan qırğına verirdi. Bilə-bilə insanların məhvinə, şəhid olmasına, yaralanmasına şərait yaradırdı.

Elə bu səbəbdən də Birinci Qarabağ Müharibəsində itkilərimizin sayı çox oldu. Prezident cənab İlham Əliyevin dediyi kimi: "Birinci Qarabağ müharibəsində şəhidlərimiz olub, bu günə qədər 4 minə yaxın insan itkin düşmüş hesab olunur. Aydın məsələdir ki, onlar heyatda deyil, həyatını itiriblər və ümumiyyətlə, 15 mindən çox şəhidimiz olubdur. Buna baxmayaraq, torpaqlarımız da əldən gedib".

Çünki o müharibə sadəcə insanların öz ata-baba yurdlarını qorumaq müharibəsi idi. Nəticə etibarilə isə o qədər torpağı itirdik, soydaşlarımız bir qərinəyə qədər qaçqın, köçkün, didərgin adlarını daşımalı, ölkənin şəhər və rayonlarına sığınmalı oldular.

Nəticə: 30 il Qarabağsız

Ötən qərinənin başlanğıcında havadarlı Ermənistanın addımı ilə düz otuz il Qarabağsız yaşamaq oldu qarabağlılar. Qurulu evlərini, əzizlərinin məzarlarını, həyətbacalarını, həyətdolu mal-heyvanlarını, bar üstündə saysız-hesabsız ağaclarını, ən əsası isə torpaq ətrini geridə buraxıb didərginə, köçkünə, qaçqına çevrildilər. Müharibədən sonrakı ilk illərdə şəraitətsiz evlərdə, çadır şəhərciklərdə olmanın çətinlikləri ilə qarşılaşdılar. Sonrakı illərdə onlar üçün hərtərəfli şərait yaradıldı, problemləri dövlətimiz tərəfindən diqqətdə saxlanıldı. Lakin onların yurd təşəəsi hələ sızılmaqda, torpaqlarına qovuşmaq istəkləri içlərini göynəltməkdə idi. Dünyasını dəyişən yüzlərlə insan oldu 30 ildə. Ürəkləri yurd eşqi ilə parça-par-

Istar tərribat, istar facia, istərsə də nə olmasından asılı olmayaraq, hər bir hadisənin bir mənası, bir izahı olmalıdır. Elə məhz bu baxımdan, Azərbaycanla Ermənistan arasında şərti sərhəddə müşahidə olunanların, daha dəqiq desək, hayların ciddi cəhdlə hərbi hazırlıqlarının, müxtəlif istiqamətlərində canlı qüvvə, zirehli texnika, artilleriya qurğuları, eləcə də digər ağır atıcı silahlar və texnikalar cəmləşdirməsinin də bir mənası, Paşinyan hakimiyyəti tərəfindən bir izahı olmalı idi, amma yoxdur. Hər halda Ermənistan silahlı qüvvələri qoşunlarının intensiv hərəkəti səbəbsiz deyil və bütün bunlar qətiyyətlə diqqətdən yayınma bilməz.

Heç şübhəsiz ki, hərbi "arsenalını" Ermənistan səbəbsiz yerə şərti sərhəddə tökməz. Yəqin ki, yox dərəcəsinə olan silah-sursatını, Hindistandan aldığı gərəksiz silahları, Fransanın göndərdiyi geridə qalmış zirehli texnikanı reklam etmək, göstərmək, nümayiş etdirmək kimi də hayların bir fikri ola bilməz. Çünki bunu etmək gülünc hərəkət olardı. Hər halda Azərbaycanın silahları ilə müqaisəyə belə gələ bilməyən sınıq-salxaq silahları "göstərmək" özlərinin rəzil olduqlarını etiraf etmək demək olduğunu hamıdan yaxşı haylar özləri bilirlər. O zaman, axı niyə Ermənistan olan-olmaz gərəksiz silahları, hərbi texnikanı şərti sərhəddə yığır? Sülh təşəbbüsünə cavab gözlənilmədiyi halda işğalçı ölkə nə planlaşdırır axı? Ümumiyyətlə, bütün bu proseslərin, Qərbin, Aİ-nin Cənubi Qafqazdakı oyunlarının arxasında nə gizlənir?

Özlərini arxalı köpək görə, qurd basmaq həvəsinə düşən və "qəfil" cəsarətlənənlər

Sözsüz ki, Ermənistanda revanşist qüvvələrin bir neçə ildir baş qaldırdıqları hər kəsə bellidir. O da bellidir ki, həmin revanşistlər, dolayısı ilə də olsa, elə hey müharibədən, münəcişədən dem vururlar. Daha dəqiq desək, onların, həmin o revanşistlərin istəyinin arxasında döyüş dayandığını müəyyən etmək çətin deyil və 44 günlük müharibə sona çatdığı vaxtlardan da onların nəyi isə həzm edə bilmədiklərini, əlbəttə ki, bizim qələbəmizi həzm edə bilmədiklərini açıq-aşkar görürük. Bununla belə, sual oluna bilər ki, axı niyə həmin o revanşistlər bu vaxta qədər Ermənistanı müharibəyə sürükləməyə nail ola bilmədilər? Yaxud, niyə həmin o revanşistlər bu vaxta qədər ciddi şəkildə müharibə tələbi ilə çıxış etmədilər? Ona görə ki, onlar özləri də hamıdan yaxşı bilirlər ki, bu dəfə müharibə onlar üçün daha ağır nəticələr vəd edir və bu döyüş hayların son fəlakəti sayıla bilər. Bəs yaxşı, bunu başa düşürsə, o zaman indi niyə şərti sərhəddə hərbi texnika yığılır və müharibə hazırlığı gedir? Əlbəttə ki, bunun da bir izahı var və yəqin ki, bu vaxta qədər hayların qoltuğunun altına qarpız, başlarının altına da balıq qoyanlar, onlara vədlər verənlər daha yaxşı bilərlər bunun izahının nədən ibarət olduğunu. Hər halda Aİ və Qərb bu vaxta qədər Ermənistanı həddini bildirmədisə, işğalçılığa son qoymasını tələb edərək, sülh təşəbbüsünə razılaşdırmadısa, Avropa İttifaqı həmin ölkəyə hərbi yardımın vacibliyini açıq şəkildə beynəlxalq tribunalardan bəyan etdisə, Qərb maliyyə yardımları ilə işğalçıları ruhlandırdısa, Fransa kimi bir Avropa ölkəsi rəsmi İrəvanı hər mənada dəstəklədisə, həmin ölkəyə silah göndərdisə, deməli, məhz Qərb və Aİ özü bilərəkdən Ermənistanı müharibəyə sövq edir. Hayların da "qəfil" cəsarətlənmələrinin də səbəbi bundan ibarətdir və revanşistlər də bax elə məhz buna görə indi yaman "ürəkəniblər". Görünür, haylar özlərini arxalı köpək kimi görməyə başlayıblar və qurd basmaq həvəsinə düşüblər, amma başa düşə bilmirlər ki, demir yumruq indi daha güclü şəkildə alıb və bu dəfə başlarına endirilərsə, zərbəsinin təsirindən illərlə ayağa qalxa bilməyəcəklər. Heç fransız bacıları da onların əllərindən tutub qaldıra bilməyəcəklər, çünki xoruzun meğrur qurdları döyüş meydanına girecək cəsarəti ola bilməz.

Müdafiə Nazirliyinin

ABŞ və Aİ-nin Cənubi Qafqazdakı oyunlarının PƏRDƏARXASI

bəyanatında qeyd olunanlar 10 mindən yuxarı fərarisi olan haylar və havadarları üçün tutarlı xəbərdarlıqdır

Yenə də müharibə seçimi etmək Ermənistanın öz əlindədir. Əgər həqiqətən də işğalçı ölkə yenə itgillər vermək niyyətindədirsə, əgər yenə də olan-qalan hərbi texnikasını itirmək istəyirsə, özü bilər. Qənimətlər parkında, paytaxt Bakıda onsuz da kifayət qədər yer var və hələ nümayiş edilməli məqamlar da görünür qalmaqdadır. Amma, bəyan edildiyi kimi, hər nə olacağına məsuliyyəti artıq Ermənistan tərəfinin üzərindədir və bu barədə ölkəmiz tərəfindən dəfələrlə bəyan edilib. "Biz xəbərdarlıq edirik ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycana qarşı istənilən hərbi tərribat cəhdi Azərbaycan ordusu tərəfindən qətiyyətlə yatırılacaq. Biz bir daha bəyan edirik ki, vəziyyətin gərginləşməsinə və istənilən tərribata görə bütün məsuliyyət bütünlüklə Ermənistanın və onun havadarlarının üzərinə düşəcək", deyərək Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin bəyanatında qeyd olunanlar haylar üçün və onların havadarları üçün kifayət qədər tutarlı xəbərdarlıqdır. Nəticəni özləri çıxarsınlar və hər halda, cəmi 44 günlük döyüş müddətində 10 mindən yuxarı fərarisi olan bir ölkə çoxdan nəticə çıxarmalı idi.

Yeni xəyəllərə düşmələri, yeni miflər, uydurmalar yaratmaları üçün hayları "dingildədənlər"

Sözsüz ki, erməniləri "dingildədən" var ki, yenə də olmayan ağıllarına gələni etmək istəyinə düşüblər. Hər halda aprelin 5-də Brüssel-də ABŞ dövlət katibi Antoni Blinken, Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Leyen və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında üçtərəfli görüş planı hayların yeni xəyəllərə düşməsinə, yeni miflər, uydurmalar formalaşdırmasına rəvac verib. Doğrudur, planlaşdırılan həmin görüşdə Ermənistanın Avropa İttifaqına üzvlüyünün, hansıki yalandan vəd verilib, perspektivləri, eləcə də Qərbin rəsmi İrəvana təqdim etməyə hazır olduğu təhlükəsizlik təminatları müzakirə oluna bilər və bunu indidən düşünən haylar ona görə quyuqlarını əqrəb kimi qaldırıblar. Hətta eks prezident Koçaryanın, "aprelin 5-də nələrlə olacağını görcəksiz", deməsi təsdiq edir ki, haylara ciddi şəkildə vədlər verilib və ona görə də belə "süni cəsarət" qazanıblar. Amma məsələnin bir tərəfi də var ki, gözümüzün qarşısında Ermənistan, Aİ və ABŞ-in iştirakı ilə üçlü hərbi-siyasi ox formalaşır və həmin ox da məhz Azərbaycana tuşlanmaq üçün nəzərdə tutulur...

Diqqətə çatdırmaq ki, rəsmi Bakı dəfələrlə bu görüşlə bağlı öz münasibətini bildirib. Bəli, həqiqətən də Azərbaycan hesab edir ki, bu cür təşəbbüslər revanşist əhval-ruhiyyənin hökm

sürdüüyü Ermənistanı yeni tərribatlara sövq etmək deməkdir. Bir sözlə, açıq-aydın şəkildə bildirilir ki, Qərb və Avropa İttifaqı belə addımlarla təcavüzkarı yeni tərribatlara sürükləyir. Bundan əlavə, Azərbaycan tərəfindən dəfələrlə vurğulanmışdır ki, mövcud çətinliklərə və şəraitə baxmayaraq, ölkəmiz regionda sülhün və sabitliyin təmin edilməsi istiqamətində fəaliyyətini davam etdirmək əzmindədir. Bundan sonra Qərbin və Avropa İttifaqının "canfəşanlığını" necə başa düşək? Əgər bunlar sülh üçün çalışırlarsa, niyyətləri də sülhdürsə, Azərbaycan da həmin niyyətdə olduğunu bəyan edərsə, indi nə "əl-ayağa" düşüblər? Niyyətlərində çirkinlik yoxdursa, irəli durub sülhə dəstək versinlər. Amma şərti sərhəddə silah-sursat, hərbi texnika yığmaq heç də sülh niyyətində xəbər verə bilməz və bunun arxasında daha nələrin dayandığını da heç şübhəsiz ki, yaxın zamanlarda görmüş olacağıq.

Sülh niyyətində olduqları barədə bəyanatları fonunda şərti sərhəddə hərbi texnika yığılması riyakarlığın son həddidir

Açıq-aşkar şəkildə görünür ki, Azərbaycanla sülhə hazır olması ilə bağlı rəsmi İrəvanın bütün bəyanatları ikiüzlülükdür və yalandır. Beynəlxalq tribunalarda çıxış edərkən, dünyanın bəzi media orqanlarına müsahibə verərkən, Ermənistanın, erməni cəmiyyətinin sülh niyyətində olması barədə erməni baş nazir Nikol Paşinyanın bəyanatları səsləndirməsi fonunda şərti sərhəddə hərbi texnika yığılması riyakarlığın son həddidir. Çünki Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın birbaşa və aydın göstərişi, əmri belə olmadan zirehli texnikanın, artilleriya qurğularının, eləcə də digər ağır atıcı silahların Azərbaycanla şərti sərhəddə cəmləşdirilməsi və canlı qüvvənin intensiv şəkildə yeridilməsi mümkün deyil. Belə məlum olur ki, erməni baş nazir özünü sülh niyyətli göstərsə də məkrli niyyət güdür. Dildə sülhdən dem vuran bir ölkə lideri şərti sərhəddə hərbi texnika yığmaq əmrini verərkən, nəinki ölkə ictimaiyyətindən, region ölkələrindən, ümumilikdə dünya ictimaiyyətindən də utanmır, həya etmir və görünür həya ilə hay arasında böyük bir uçurum var imiş.

Qərb Ermənistan-Azərbaycan münəcişəsindəki mövqeyində həyasızlıq və tərribatçılıq etməyə üstünlük verir

Bəli, etiraf edək ki, biz Azərbaycan ərazilərinin uzun müddət işğalı zamanı Qərbin də ikiüzlülüynü dəfələrlə görmüşük. Bir faktı qeyd etmək kifayətdir ki, Xocalıda torpaqlarımızın zəbt edilməsinə, etnik təmizləməyə, soyqırımına görə Ermənistanı qarşı hələ də

heç bir sanksiya yoxdur. Üstəlik, 1992-ci ildə ölkəmizə qarşı ABŞ Konqresi Azadlığa Dəstək Aktına 907 sayılı düzəlişi qəbul edib. Bəli, bu düzəliş Ermənistanın Şuşanı işğal etdiyi və Xocalıda dinc azərbaycanlı əhaliyə qarşı soyqırımını törətdiyi həmin o 1992-ci ildə qəbul edilib. Təkcə bu faktın özü Ağ Evin Ermənistan-Azərbaycan münəcişəsindəki mövqeyinin nə qədər rüsvayçı və səhv, yanlış olduğunu başa düşmək üçün kifayət edir. Məhz bu yeganə fakt kifayət edir başa düşülsün ki, Qərb Ermənistan-Azərbaycan münəcişəsindəki mövqeyində həyasızlıq və tərribatçılıq etməyə üstünlük verir, münəcişənin həllini və nizamlanmasına yox.

İndi də biz həmin o həyasız və tərribatçı siyasətin davam etdiyini müşahidə etdik. Ortaya çıxan ən sadə suallar belə bunu sübut etmək üçün bizə kifayət edir. Məsələn, sual oluna bilər ki, bir zamanlar, daha dəqiq desək, 20 faiz torpaqları Ermənistanın işğalı altında olduğu zaman Azərbaycan üçün ABŞ və Aİ ərazilərində 30 il ərzində oxşar konfrans keçirilibmi? Əlbəttə ki, keçirilməyib. Özlərini elə aparıblar, elə bil ki, 30 ilə yaxın müddət ərzində ərazilərimizin 20 faizinin işğal olduğu nə görməyiblər, nə də dərk belə etməyiblər. Daha bir suala Qərb və Avropa İttifaqı cavab versin görək, 44 günlük müharibədən sonra dağıdılmış Azərbaycan ərazilərində ermənilərin quraşdırdıqları, basdırdıqları minalarla bağlı problemin həlli istiqamətində hər hansı dəstək göstərilibmi? Yaxud, Qərb və Aİ həmin o basdırılan minalara görə birçə dəfə də olsun, heç olmasa Ermənistanı qınayıbmı? Mina terroru ilə insanlar həyatlarını itirdikləri bu illər ərzində Qərb və Avropa İttifaqı Ermənistanı həmin o basdırılan minaların dəqiq, düzgün xəritələrini Azərbaycan tərəfinə təhvil verməyi tələb edibmi? Heç olmasa bu barədə tövsiyyə də olsa edibmi? Etməyib. Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinin bərpasına ABŞ və Aİ hansısa köməklik edibmi? Etməyib. Ermənilər tərəfindən dağıdılmış yaşayış məskənlərinin yenidən qurulmasına, vandalların məhv etdikləri fauna və floranın bərpasına, ətraf mühitin mühafizəsinə, ekoloji tarazlığın qorunmasına və bu kimi humanist tədbirlərə bir sent belə köməklik göstərməyən Qərb, Avropa bir zamanlar Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonunda məskunlaşmış ermənilərə niyə öz xoşları ilə ərazilərimizi tərk etdikdən sonra külli miqdarda vəsaitlər, yardımlar göstərməyə başladılar? Bunun adı humanizm ola bilməz. Olsa-olsa ermənipərəstlik və ikiüzlülük ola bilər. Bax bütün bu ikiüzlülüklərinin fonunda daha bir sual ünvanlana bilər ki, yuyulmamış qaşığı kimi indi nə atılıb ortaya düşüblər və bunun adını həyasızlıq və tərribatçılıqdan başqa nə qoymaq olar axı?

İstənilən tərribata görə bütün məsuliyyət bütünlüklə Ermənistanın və onun havadarlarının üzərinə düşəcək

Nə qədər pafoslu şəkildə bəyanatlar verilsə də, nə qədər boğazdan yuxarı humanizmdən dem vurulsa da, Qərbin, Avropanın işğalçı dövləti siyasi, hərbi və maliyyə cəhətdən dəstəklədiyini görmüşük və yenə də görməkdəyik. Eyni zamanda, Qərbin və Aİ-nin sistəmli şəkildə Ermənistanı Azərbaycanla yeni müharibəyə necə hazırladığını bu vaxta qədər çox müşahidə etməmişik və görünür, hələ çox müşahidə edəcəyik. Görünən odur ki, Qərb məqsədyönlü şəkildə Ermənistan üçün mini-NATO mexanizmi yaratmaq niyyətindədir. Təsədüfi deyil ki, ölkəmizə qarşı istifadə etmək əmri veriləcəyi silahlarla Ermənistan təmin edilir. Biz bütün bunları görürük də, bütün bunlarla bağlı xəbərdarlıq edirik də, amma deyəsən Qərbin və Aİ-nin ikiüzlülüynü o həddə çatıb ki, Azərbaycana qarşı məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən tərribat siyasəti soyuqqanlıqla davam etdirilir. Amma hər dəfə olduğu kimi, yenə də xəbərdarlıq edirik ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycana qarşı istənilən hərbi tərribat cəhdi Azərbaycan ordusu tərəfindən qətiyyətlə yatırılacaq və bir daha bəyan edirik ki, vəziyyətin gərginləşməsinə, istənilən tərribata görə bütün məsuliyyət bütünlüklə Ermənistanın və onun havadarlarının üzərinə düşəcək.

İnam Hacıyev

2030-cu ildə dünyanı və ölkəmizi nə gözləyir?

Analitiklər: İqtisadi güc balansı dəyişəcək, neft ucuzlaşacaq, əhali 8,5 milyardı keçəcək, su və ərzaq çatışmazlığı yaranacaq, sənaye istehsalı artacaq...

Dünyanın nüfuzlu analitikləri mütəmadi olaraq dünyanın gələcək mənzərəsi ilə bağlı təhlillərini hazırlayır. Son dövrlərdə isə iqtisadi və sosial proqnozlar daha çox maraq doğurmağa başlayıb, çünki hazırda dünyada hökm sürən pandemiya və sosial-iqtisadi böhranlar insanları dünyamızın gələcəyi ilə bağlı daha çox düşünməyə məcbur edir. Bu yazıda, əsasən, iqtisadi proqnozlara və təhlillərə üstünlük verəcəyik.

Hazırkı proqnozlara görə, 2030-cu ildən sonra dünyada sosial-iqtisadi vəziyyət kökündən dəyişəcək. 4-cü sənaye inqilabı istehsalı tamam dəyişəcək, məhsul istehsalı artacaq. Yer əhalisi 8,5 milyardı catacaq. Suya və enerjiyə tələbat təxminən 2 dəfə, qidaya tələbat isə 30% artacaq. Şimali Afrika və Mərkəzi Asiya kimi bəzi regionlar qida və su çatışmazlığı kimi ağır problemlərlə qarşılaşacaq. Alternativ enerjilərə keçidlə bağlı neftə tələbat azaldığından neft ixracından asılı ölkələr çətin vəziyyətə düşəcək. Dünyanın iqtisadi güc balansını əhəmiyyətli şəkildə dəyişəcək.

2030: Dünya iqtisadiyyatında güc mərkəzi dəyişəcək

Analitiklərə görə, 2030-dan sonra OPEK-in neftin qiymətlərinə nəzarəti tam pozulacaq ki, bu da hər şeydən göründüyü kimi, neft və qaz ixracından asılı olan iqtisadiyyatlar üçün mənfi nəticələrə səbəb olacaq. Bununla yanaşı, informasiya texnologiyalarının inkişafı iqtisadi məhsuldarlığa geniş təsir göstərməyə başlayacaq.

Hazırkı hegemon ölkələrin qlobal təsiri itəcək. Çin, Hindistan, Rusiya və Braziliya, həmçinin Kolumbiya, İndoneziya, Nigeriya, Cənubi Afrika, Türkiyə kimi regional iqtisadiyyatları malik ölkələrin dünya iqtisadi sistemində rolu daha da artacaq. Növbəti 10-15 ildə yeni texnologiyaların inkişafı nəticəsində transmilli şirkətlər sürətlə inkişaf edən bazarlara daha çox diqqət verəcək.

Proqnoza görə, 2030-cu ilədək Çin iqtisadiyyatı ABŞ iqtisadiyyatını tamamilə "taxtdan endirəcək". Hindistan da dünya iqtisadiyyatında gücünü xeyli artıracaq. Dünyanın iqtisadi mərkəzi tam olaraq Cənub-Şərqi Asiyaya keçəcək. II Dünya Müharibəsindən qazanlı və varlanmış şəkildə çıxaraq inkişafını sürətləndirən ABŞ-in və Avropanın iqtisadi hakimiyət dövrü bitir.

Proqnozlara görə, karbohidrogenlər bazarı üçün yeni

"Nar" satış və xidmət şəbəkəsi artıq Şamaxıda!

Bütün ölkə ərazisində sərfəli rabitə xidmətlərini hər kəs üçün əlçatan etməyə davam edən "Nar" yeni konseptli mağazasını bu dəfə Şamaxı şəhərində təqdim etdi. Müasir görünüşü və rahatlığı ilə seçilən mağaza Şamaxı şəhəri N.Nərimanov küçəsi ilə M.Şəhriyar küçəsinin kəsişməsində yerləşir.

Mağazanın açılışında iştirak edən "Nar"ın Baş İcraçı direktoru Qunnar Panke bildirib: "2024-cü ildə də bölgələrdə yeni "Nar" mağazalarını təqdim etməyə və satış şəbəkəmizi genişləndirməyə davam edirik. "Nar" olaraq, sərfəli qiymət siyasətimizə sadıq qalmaqla yanaşı, üstün müştəri tə-

texnologiyaların istehsalı və alternativ enerji sahələrinin inkişafı neftin ucuzlaşmasına səbəb olacaq ki, nəticədə iqtisadiyyatı neft ixracından asılı olan ölkələr üçün ciddi problemlər yaranacaq.

Analitiklər 4-cü sənaye inqilabının dünya iqtisadiyyatını tamamilə dəyişəcəyini, yeni texnologiyalarla məhsul istehsalının artacağını ehtimal edirlər. Ərzağa və dərmanlara və texnika mallarına tələbat artacaq. Bu səbəbdən texnoloji məhsullar istehsal edən ölkələrin, həmçinin ərzaq və dərman istehsalı çox olan ölkələrin gəlirləri artacaq.

Öz xammalı olmayan ölkələr iqtisadi tənəzzülə məruz qalacaq

Rusiya Strateji Sosial-İqtisadi Araşdırmalar Mərkəzinin ekspertləri hesab edir ki, təxminən 10 il sonra dünyanın iqtisadi cəhətdən ən qüdrətli 5 dövləti arasında Çin, Hindistan, ABŞ, Almaniya ilə birgə Rusiya da olacaq.

"Dünyanın iqtisadi mənzərəsi göstərir ki, ehtiyatları həddən artıq istismar olunmuş Qərbi və Uzaq Şərqi ölkələri dərindən təsirləyəcək. Dünya əhalisi artır, təbii ehtiyatlar sürətlə istismar olunur, bir çoxları tükənmək üzrədir. Artıq inkişaf etməkdə olan ölkələr sürətlə sənaye texnologiyalarına yiyələnirlər, öz xammallarını ucuz qiymətə Qərbi satmaq əvəzinə özləri istehsal etməyə başlayırlar. Bu tendensiya artıq təbii ehtiyatları tükənmiş, xammalı ehtiyatı və enerji resursları olmayan iri sənaye dövlətlərinin iqtisadiyyatını zəif-

rübəsi və yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətlərini müştərilərimizə əlçatan etməyə qərarlıyıq."

Mobil operatorun verən məlumatına görə, "Nar" bu il ərzində daha 15 yeni mağazasını Azərbaycanın bölgələrində təqdim etməyi planlaşdırır. Müştərilər özlərinə ən yaxın "Nar" mağazalarının ünvanlarını operatorun rəsmi saytından (nar.az) tapa bilərlər.

"Nar" hal-hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətləri göstərməkdədir. "Nar" son 5 ildə Müştəri Loyallığı İndeksində görə ölkədə lider mobil operatorudur. Mobil operator müştəriyönümlülük strategiyasına sadıq qalaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

TƏBRİKLƏR!!!

2 aprel Milli Məclisin deputatı, əməkdar mühəndis, texnika elmləri doktoru Vahid Əhmədovun doğum günüdür. Millət vəkili-nin 77 yaşı tamam olur. Vahid Əhmədov 2 aprel 1947-ci ildə Quba rayonunun Qonaqkənd qəsəbəsində anadan olmuşdur. 1990-cı ildə Bakı şəhərinin Nizami rayonu 53 nömrəli "Gənclik" seçki dairəsindən Azərbaycan SSR Ali Sovetinə deputat, 2005, 2010, 2015 və 2020-ci illərdə 4 dəfə 52 sayılı Quba seçki dairəsindən Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə millət vəkili seçilmişdir.

Vahid Əhmədov texnika elmləri doktorudur, 300-ə yaxın elmi məqalənin müəllifidir. Müəllifi olduğu 72 səhifəlik "Sahibkar-menecment" kitabı 2000-ci ildə Bakıdakı "Qanun" nəşriyyatında Azərbaycan dilində nəşr olunmuşdur.

Əlamətdar gün münasibətilə Vahid müəllimi qardaşı Rauf Əhmədov və ailə üzvləri ürekdən təbrik edir, ona uzun ömür, can sağlığı, işlərində yeni-yeni uğurlar arzulayırlar!

lədəcək"- mərkəzin proqnozunda bildirilir.

Analitiklər hesab edir ki, dünyanın ərəzisinə görə ən böyük ölkəsi olan Rusiyada nəhəng təbii ehtiyatlar, güclü aqrar sektor, böyük elmi-texniki potensial və sənaye bazası var. Uzaq Şərqi, Sibirdə və Arktikada mənimənlənmiş nəhəng mineral ehtiyatlar var. Rusiya dünyanı gözləyən su problemini də yaşamayacaq.

Mərkəzin ekspertləri hesab edir ki, ABŞ və iri Qərbi Avropa dövlətlərinin iqtisadi hegemonluğu 2030-35-ci illərdə tam başa çatacaq. Bu ölkələrin öz təbii ehtiyatları tam bitəcək və xaricdən xammal almaq çətin olacaq. Eyni aqibət Çini, Avropanın bir sıra ölkələrini, Yaponiyanı və Cənubi Koreyanı da gözləyir.

ABŞ-a gəldikdə, analitiklər hesab edirlər ki, bu ölkə 3-cü dünya ölkələrin sərvətlərini istismar etmək və qlobal valyuta-birja əməliyyatları yolu ilə daha çox gəlir əldə edəcək istehlak və komforta öyrəşdiyi üçün tənəzzülə düşəcək. Müharibələrə və münaqişələrə son qoyulsa, hərbi-sənaye kompleksi də çökəcək.

2030-da sosial-iqtisadi sahədə Azərbaycanı nə gözləyir?

Azərbaycana gəldikdə, 6 il sonrakı dəqiq proqnozlaşdırmaq çətin, amma təxmini vəziyyəti təsəvvür etmək olar. Bütövlükdə, yaxın illərdə neft sektorundakı hasilatı və təbii qaz satışından əldə ediləcək gəlirləri, eləcə də qeyri-neft sektorunun perspektiv potensialı nəzərə alaraq 2030-cu il üçün təxmini proqnoz hazırlamaq mümkündür.

Bütün hallarda növbəti illərdə iqtisadiyyatın diversifikasiyası sürətlənərsə, yeni qeyri-neft sektoru inkişafı davam edərsə, ciddi problemlər yaranmayacaq. 2030-cu illərdə neftin hasilatının xeyli azalması fonunda gəlirlərin qeyri-neft sektoru hesabına kompensasiya edilməsi nəticəsində Azərbaycanda iqtisadi inkişaf fərqli müstəvidə davam edə bilər.

2030-cu ildə vəziyyətin necə olacağını qarşıdakı illərdə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi prosesinin necə aparılacağı müəyyən edəcək. 2030-cu ildə Azərbaycan iqtisadiyyatının indikindən azı 2 dəfə böyük olacağını ehtimal etmək olar, təbii ki, bu, qeyri-neft sektorunun inkişafı hesabına mümkün ola bilər. Kiçik və orta sahibkarlığa dövlət dəstəyi güclənsə, ölkədə ÜDM-in və dolaylı yolla dövlət büdcəsinin gəlirləri daha çox artacaq. Buna müvafiq olaraq idxaldan asılılaq azalacaq, ixrac çoxalacaq.

İqtisadçıların ümumi fikrinə görə, qeyri-neft sektorunun inkişafı prosesində klaster yanaşmada əsas perspektivli sahələr yüngül sənaye, xüsusilə qida sənayesi, aqrar sektordur. Ölkələrin təbii sərvətlərinin mövcudluğu əsas deyil, əsas innovativ yanaşma, texnoloji yüklü iqtisadiyyat yaratmaqdır. İnnovativ dəyər yaradan sektorlar dəstəklənməlidir. Ölkəmizin beynəlxalq nəqliyyat qovşağına çevrilməsi, turizm imkanlarının genişlənməsi də iqtisadi inkişafa töhfə verəcək.

Ümumiyyətlə, hökumətin sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyasına görə, yeni mərhələnin əsas hədəfi çoxşaxəli, səmərəli və innovasiya yönümlü iqtisadiyyatın formalaşdırılması, sosial sahədə önleyici inkişaf trendinin təmin olunması və əhalinin rifahının layiqli, qabaqcıl beynəlxalq standartlara uyğun səviyyəyə çatdırılması, habelə elmin, mədəniyyətin inkişafında, ictimai həyatın bütün istiqamətlərində yeni nailiyyətlərin əldə olunmasıdır.

Elçin Bayramlı

“Aprel döyüşləri Azərbaycan ordusunun test imtahanı idi.

Çünkü biz deyirdik ki, ordumuz güclüdür və qısa zaman kəsiyində torpaqlarımızı işğaldan azad edə bilərik. Amma Ermənistan ordumuzun gücü ilə bağlı de-diklərimizi ciddi qəbul etmirdi. Düşmən 23 ildə qurduğu səngər və müdafiə sədlərinə arxayın idi. Lakin 2 apreldə başlanan 4 günlük müharibə qısa zaman kəsiyində Azərbaycan əsgərinin nəyə qadir olduğunu sübut etdi”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Azər Badamov deyib.

Deputat sözlərinə belə davam edib: “Təbii ki, düşmən ordusuna böyük itki verərək minlərlə hektar ərazilər işğaldan azad olundu. Ermənistan aprel döyüşlərinə qədər nəzarət etdiyi hündürliklərdən Ağdərə, Tərtər, Ağdam və Füzuli rayonlarının yaşayış məntəqələrini mütəmadi atəş altında saxlayırdı. Aprel döyüşlərində Ordumuz Lələtəpə və Talış kəndi istiqamətində strateji yüksəklikləri işğaldan azad edərək nəzarətini bərpa etdi. Cocuq Mərcanlıda təhlükəsizlik təmin edildi. Aprel döyüşləri düşmənin döyüş iradəsini sındırdı. Hətta keçmiş prezident Serj Sarkisyan döyüş əməliyyatlarının dayandırılmasına yalvararaq münafiqliyini danışıqlar yolu ilə həll olunmasına razı olduğunu bildirmişdi. Amma bir müddət keçəndən sonra o, yenə öz erməniliyində qaldı.

Aprel döyüşləri 44 günlük Vətən müharibəsinə gedən yolun başlanğıcı idi. Məhz 27 sentyabr 2020-ci ildə başlanmış müharibədə erməni ordusu aprel döyüşlərində aldığı ruh düşkünlüyünü təkrar edərək döyüş

“Aprel döyüşləri düşmənin döyüş iradəsini sındırdı”

meydanından siçan kimi qaçmağa başladı. Azərbaycan ordusunun qarşısını heç nə ala bilməzdi. Ordumuz qarşısına qoyulmuş tarixi vəzifəni uğurla icra etdi.

Nəhayət 44 gündən sonra Şuşada bayrağımız dalğalandırıldı. O cümlədən keçən ilin sentyabr ayında keçirilmiş lokal xarakterli antiterror tədbirləri ilə 23 saatda Qarabağdakı erməni separatizmin kökünü kəsməklə bütün ərazilərdə suverenlik bərpa olundu. Beləliklə 2 aprel 2016-cı ildən başlayaraq Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ordumuzun yazmağa başladığı döyüş sənəməsi Xankəndidə keçirilmiş prezident seçkilərində erməni separatizminin tabutuna axırını mismarı vurmaqla başa çatdırmış oldu.

Bu gün Azərbaycan tarixdə heç vaxt olmadığı qədər güclüdür. Qarşımızdakı əsas vəzifə erməni işğalı altında qalmış 8 kəndin azad olunaraq bütün ərazilərimizə keç-

miş məcburi köçkünlərin qaytarılmasıdır. 2022-2026-cı illəri əhatə edən Böyük Qayıdışa dair Dövlət Proqramı uğurla icra olunur. Bu gün artıq 5 minə yaxın keçmiş məcburi köçkün öz doğma yurdlarına qayıtmışdır. 2026-cı ilin sonuna qədər isə 140 min keçmiş məcburi köçkünün qaytarılması planlaşdırılmışdır. 100 - dən çox şəhər və kəndin baş planları təsdiq olunmuşdur. Yeni şəhərlər və kəndlər tikilir. Bu bir daha Prezident İlham Əliyevin Liderliyinin və dəyişilməz mövqeyinin təntənəsi, xalqımızın böyüklüyünün göstəricisidir. Bu gün xalqımızın başı ucadır. Çünki üzərimizdən məğlub xalq adı götürülmüşdür. Biz qalibik, qürurluyuq və öz yurdumuzun sahibiyik. Bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin!”.

Ayşən Vəli

“Azyaşlı uşaqlar bu halda atalarına verilə bilər”

HÜQUQŞÜNAS AÇIQLADI

“N ikahın pozulması zamanı uşağın yaşayış yerinin müəyyən olunması, yeni valideynlərdən kimin himayəsində yaşayacağı məsələsi də həll olunmalıdır”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında hüquqşünas Xanlar Səttullayev deyib. O bildirib ki, Ailə Məcəlləsinin 52-ci maddəsində də göstərilir ki, uşaq ailədə onun maraqlarına toxunan istənilən məsələnin həlli zamanı öz fikrini bildirmək, habelə məhkəmə istintaqı və inzibati araşdırmalar gedirdən dinlənilmək hüququna malikdir: “Onun maraqlarına zidd olan situasiyalar istisna olmaqla, 10 yaşına çatmış uşağın fikri mütləq nəzərə alınmalıdır. Bu məqalə ilə nəzərdə tutulmuş hallarda məhkəmə və qəyümlüq və himayəçilik orqanı yalnız 10 yaşına çatmış uşağın razılığı ilə qərar qəbul edə, habelə qərar qəbul edərkən 7 yaşına çatmış uşağın fikrini öyrənə və nəzərə ala bilər.

Məhkəmə uşağın fikrini öyrənməli və uşağın üstün maraqlarını nəzərə almaqla mübahisəni həll etməlidir. Valideynlərdən birinin maddi-məişət şəraitinin digərinə nisbətən üstün olması uşağın həmin valideynin yanında qalmasına təmin olunması üçün həlledici rol oynaya bilər.

Adətən 14 yaşına çatmamış uşaqlar məhkəmə tərəfindən analarının yanında saxlanılır. BMT Baş Məclisinin 1386 (XIV) nömrəli, 1959-cu il 20 noyabr tarixli qətnaməsi ilə qəbul olunmuş Uşaq Hüquqları Bəyannaməsinin 6-cı prinsipinə görə, uşaq şəxsiyyətinin tam və əhəngdar inkişafı üçün məhəbbətə və başa düşülməyə məhtacdır. O, mümkün olduqda, valideynlərinin himayəsində və onların məsuliyyəti altında və hər halda məhəbbət və maddi-mənəvi təminat mühitində böyüməlidir. Azyaşlı uşaq, müstəsna şərait mövcud olduğu hallardan başqa anasından ayrılmamalıdır. Burada müstəsna hallar dedikdə, ananın uşağın tərbiyəsi və inkişafı ilə məşğul olmaq imkanından məhrum olmasına dəlalət edən hallar, yəni ananın psixi xəstəliyi, narkomaniya, alkoqolizm və ağır xəstəlikdən əziyyət çəkməsi, uşaqla qəddar rəftara yol verməsi, ona qarşı psixi və fiziki zor tətbiq etməsi, valideynlik hüquqlarından sui-istifadə etməsi və s. başa düşülür.

Qeyd edilən müstəsna hallarda uşaq atasının yanında saxlanıla bilər. On yaşına çatmış uşaqların valideynlərdən hansının yanında qalması məsələsi məhkəmə tərəfindən uşağın mənafeələrindən çıxış edilərək və uşağın fikri mütləq nəzərə alınaraq həll olunur. Bu halda, atanın, uşağın onun yanında qalması şansı müəyyən qədər artır. Bir məsələni də qeyd edim ki, bir çox vətəndaşın düşündüyünün əksinə olaraq, qadının hansısa başqa şəxslə yazışdığı, yaxud görüşməsinin iddia edilməsi uşağın anadan alınmış ataya verilməsinə səbəb olmur”.

Söylü Ağazadə

FELYETON

Uşaq tərbiyəsi

Bu günlərdə qonşuya keçmək istədim. Qapıya çatanda evdən gələn gurultulu səsi qulaqlarımı dəldi. Qapının zəngini basdım, ha gözle ki, açan olacaq. Sonra qapını döyməyə başladım, ha döy ki, açan olacaq. Əlacsız qalıb gəldim evə, telefonda yazdım ki, ay qonşu, sizə gəlmək istəyirdim, bəs qapını açmırsınız. O da cavab verdi ki, bizim qapının nə zəngi çalır, nə də qapı döyülüb.

Yoxsa evdəyəm, haradayam ki?... Ta durum nə deyim? Dedim evdəsən, lap yaxşı, bir zəhmət qapını aç.

Çıxdım qapıya, gördüm qapını açdı, şükür, deyib, içeri girdim. İçəri də nə içeri. İnanın Allaha, səsdən ev dağılırdı. Elə bil müharibə gəlirdi. Güllə-baran səsi, qışqırıq, gup-gup və sair. Elə bildim bu dəqiqə tavan uçub töküləcək başıma. Dedim ay qız, bu nə səsdir? Buna başın-qulağın necə dözür sən? Cavab verdi ki, əşi, narahat olma, nə səs olacaq ki, uşaqdır da, plesteyşin oynayır.

Ana:

-Ay bala, o televizorun səsinə bir az azalt.

Ananı məgər eşidən oldu? Bu qədər səsin içərisində uşaq səsi necə eşidə bilərdi ki, ana bu otaqdan o otağa çıxırdı.

Ana səsin azalmasını görüb qalxıb uşaq olan otağa keçdi. Yəqin ki, dedi ki, ay bala, televizorun səsinə bir qədər azalt. Ana qayıtdı, lakin səs aşağı enmədi. Ana da "indinin uşaqları söz eşitmir ki",- deyib özünə təsəlli verdi. Vəssalam.

Nə isə, qonşuya sözüm vardı. Onu bu qışqırığın, səs-küyün, guppultunun içərisində birtəhər deyib, qa-

çıb buradan uzaqlaşmaq üçün qısa etdim. Orada 2-5 dəqiqə arası qaldım, lakin elə bildim illərdir, bir guppultu içindəyəm.

Üç-dörd gün sonra marketə getmişdim. Qonşu ana-bala da orada idilər. Salamlaşdıq. Onlardan bir az aralıda da mən dayanmışdım. Başım səbətə ərzaq yığılmağa qarışmışdı. Vallah bilmədim, bu ana-balanın arasında nə söz-söhbət oldu, yeni marketdə uşaq ana arasında nə söhbət ola bilər ki... Uşaq nə isə istəyər, ana almaz, söhbət bu olar da. Qonşunun bu 7-8 yaşlarında olan oğlu anasını təkliyə, çığırır, ağlayır, səbətdən ərzaqları götürüb yerə atmaq istəyirdi. Eynilə onlarda olarkən qonşu otaqdan gələn oyun səsinə uşaq marketdə çıxarırdı.

Düzü, qorxudan yaxına gedə bilmədim. Fikirləşdim ki, uşaq əsəbiləşib, mənə də təpik atar. Kənardanca baxa-baxa qaldım. Ana da xəcalətindən bilmirdi nə etsin. "Yaxşı, yaxşı, alacam" deyirdi. Bu sözü eşidəndə bildim ki, uşaq nə isə istəyib, anası "yox" deyib ki, bu qədər əsəbiləşib. Lakin nə olsun ki, "yox" deyib. Uşaqlarımıza o qədər "yox" demişik ki. Məgər bizə marketdə təpik atıb, səslərini də başlarına qaldırıblar...

Marketdən çıxdım, evə qədər öz-özümə deyinə-deyinə getdim: hələ bu oyunlar bizim başımıza nə oyunlar açacaq, gözleyin, görün. Ay qardaş, ay bacı, uşaq nə istəyir alırıq, qoyuruq qarşısına, özümüz də keçirik mətbəxə. Ta nəzarət etmirik ki, görək, uşaq bu oyunlardan nəyi əxz edir. Bəlkə elə uşaqlarımızın tərbiyəsini, xarakterini pozmaq üçündür bu oyunlar. Bəlkə gələcəyimizi məhv etmək üçündür bu oyunlar. Kim bunları araşdırıb sonra uşağın oynamasını məsləhət görür?

Hə, nə qədər ki, uşaqlarımızdan xəbərsizlik, onlar bizi təpikləmək nədir, hələ başqasından aldığı bu kimi tərbiyələrlə gör nələr edəcəklər...

Mətanət Məmmədova

V YAZI

Hansı əl, hansı dildə, hansı qələmlə yazırsa yazsın, nə cür adlandırılırsa adlandırılınsın, fərqi yoxdur- vicdan sözü hər dildə, hər millətdə, hər cəmiyyətdə eyni mahiyyət daşıyır. Mənasını hamı anlayır-içimizin güzgüsü. Vicdan və insan kəlmələri əslində eyni mənanı verir-insansansa vicdanın var və ya vicdanın varsa insansan. Ona görədir ki, birinin özəlliklərindən danışanda "çox insan adamdır" deyirik. Adam olmaq asandır, insan olmaq çətinidir çünki. Bizin insan edən xüsusiyyətlərin ən başında vicdan dayanır.

Fransız yazarı və filosofu Mişel De Monten deyir ki "vicdan həm özümüzü kəşf etməyimizə, həm də özümüzü qınamağımıza və ya günahlandırmağımıza səbəb olur". Əslində düşüncələrimiz, əməllərimiz və hiss etdiklərimiz nə zamansa bir-biri ilə zidd düşəndə onların önünə vicdan dediyimiz sədd çıxır. Bunu bir növ qoruyucu kimi də düşünmək olar. Yəni vicdanın səsi əslində daxili ədalətimizin ifadəsidir.

Vicdan fəvqaladə güc, üstün bacarıqdır artıq, hər adamda yoxdur. Vicdan insan olmaq, insan ola bilmək yolunda bizə kompasdır, yol xəritəsidir. Əgər dini tərəfdən baxsaq vicdan anlayışı "ruhun səsi" adlandırılır çox vaxt. Vicdan əslində yaradanın ruhumuza bəxş etdiyi insaf və mərhəmət hisslərini də idarə edən nəsnədir. Bizi doğru və insani olan istiqamətə

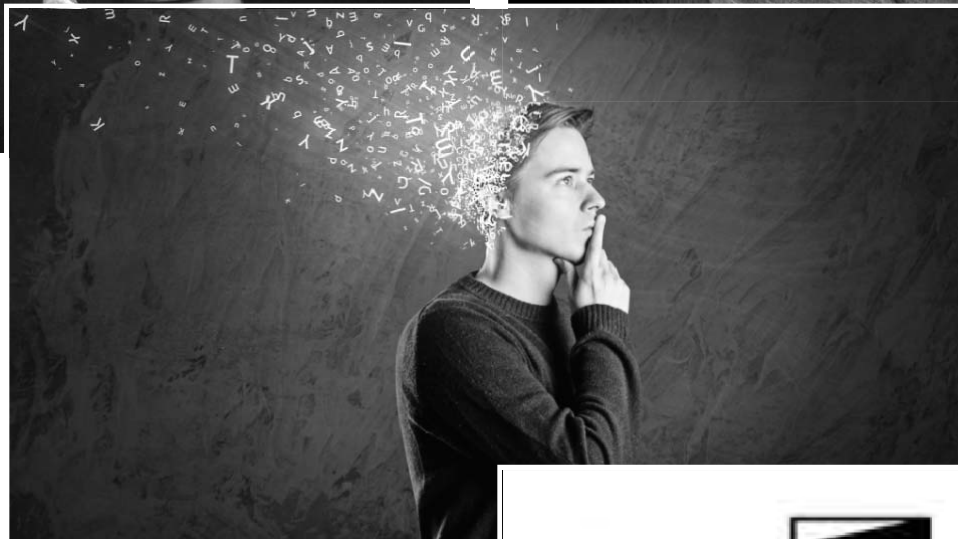
İtirdiyimiz xüsusiyyətlər: vicdan

dolayısı ilə vicdanımızın qatildir. İndi bizdən kömək istəyən hamıya şübhə ilə baxırıq, mərhəmətimizdən sui-istifadə edənle etməyən arasındakı fərqi tapmaq isə həmişə mümkün olmur. Yəni, bəzən qurunun oduna yaş da yanır və biz beləcə məcburi vicdansızlara çevrilirik.

İndi vicdan anlayışı don dəyişdirməyə məcbur olur, məcbur edirlər. Mərdi qova-qova namərd edirlər yəni. İndi başqası üçün narahat olan, başqasının dərdinə yanan, kədərinə ağlayan, birinə zərər verməkdən çəkinən, təmənnəsiz kömək edən insanların sayı barmaqla sayılacaq qədər azalıb. Biz başqasının problemindən özümüzə çıxar, gəlir yaratmazdıq, indi edirik. Biz başqasının ayağının altını eşib öz ayağımızın altını yüksəltməzdik, indi edirik. Biz fərqi olmadan nələr edirik, vicdanımız içində əlləri ilə gözlerini bağlayıb oturandan bəri...

İçimizdəki ən böyük hakimin adı vicdandır. Ruhi biliklər vicdanı Tanrının içimizdəki mücəssəməsi kimi xarakterizə edir. Vicdan təsvir edilmir, yaşanır, hiss etdirilir, ötürülür. Bəzən vicdan dünyanın bütün ədalət sistemlərini kənarlaşdırır, öz ədalətini diqtə edə bilir, biz bu kimi hallarda "insanlığ qələbə qazandı" deyirik. Dində, fəlsəfədə, psixologiyada, hüquqda, sosiologiyada və ədəbiyyatda vicdana müxtəlif mənalar verilir, izah edilir, ayrı-ayrı

yönəldir. Haqsızlıq qarşısında qalanda içimizdən üsyan etmək, haqsızlıq edildiyini görəndə etiraz etmək, haqsızlıq etdiyimiz zaman əzab çəkməyin adıdır vicdan. Başqa sözlə ifadə etsək, vicdana ruhumuzun maddi olmayan, əl ilə tutulmayan, materialı olmayan gücü-qüvvəti də demək olar.

Dövrümüzdə günü-gündən azalan, gördüyümüz, hiss etdiyimiz, şahid olduğumuz yerdə bizi təəccübləndirən şeydir vicdan. Əslində inancımıza, həyatımıza, işimizə baxdıqda vicdanı tərəflərimizin hansı səviyyədə bizi qane etməsini də aydınlaşdırı bilərik. Etdiyimiz yaxşılıq, etmədiyimiz pislik vicdanımızın qidasıdır. Dinlər vicdanı yaradana açılan bir pəncərə kimi ifadə edir, hüquq vicdanı ədalət hissiyatı kimi şərh edir. Həqiqi insan olmanın yolu həmişə oyaq olan bir vicdandan keçir. Yatmış vicdan insanın səbəb olacağı faciələrin başlanğıcıdır çünki.

Təəssüf ki, bir çoxları müəyyən siyasi, dini dairələrin mənafehləri üçün işləyərək dindən, inancdan öz məqsədləri üçün yararlanmağa çalışır. Üzdə mələk kimi, Allah adamı kimi görünərək pərdənin arxasında öz xalqına, öz öl-

kəsinə qarşı qara işlər görür. Vicdanı qara adamlar bir gün ifşa olunanda, "vicdan məhbusu" olur. Vicdanın özü ilə də manipulyasiya eləyən vicdansızlardan bir qrupu da bunlardır.

Günümüzün ən ciddi problemlərindən biri olan virtual dilənçilik də vicdan istismarıdır. Bu, dövrün mədəni dilənçiliyi, vicdanımızın sığallanaraq istismar edilməsidir. Əgər sosial şəbəkə istifadəçisinizsə onda hər gün onlayn yardım istəyən insanları görürsünüz yəqin. Sosial dünyanın virtual dostluqlarının ümumi-

cəmiyyətlərdə fərqli formalarda təzahür edir. Amma əgər dünyanın xilasını, yaxşılığı üçün çalışırıqsa global vicdan anlayışını var etməliyik. Tək əlin səsi yoxdur. Amma əllər birləşdikcə onların yaratdığı səs-səda global olur, yaxşıq, vicdani nümunələr sıxışdır bir cəmiyyətdə qalmır, ayaq açır yeriyir. Vicdan yoluxucu olmalıdır, epidemiyaya olmalıdır. Vicdansızlar vicdanlıların vicdanına yoluxmalıdır.

İçimizdəki vicdanı gözlə görmək, dərk et-

lənmiş vicdanı bu kimi halda çox köməyə yetir, eyni zamanda bir çox hallarda da o vicdan istismara məruz qalır. "Uşaqlarım acdır, yeməyə ehtiyacımız var", "övladım xəstədir, həkimə apara bilmirəm", "anamın əməliyyatına pul lazımdır" tipli mesajlar hamımıza göndərilir. Siz mərhəmətinizə yenilib o yardımı edirsiniz, amma o vicdansızlar asan qazanc mənbəyini sənin, mənim, onun vicdanı üzərindən yaradırlar.

İnsanların ən həssas yerinə xitab edən videolar çəkərək, şəkillər paylaşaraq sonuncu qepiyimizdək sümürmək istəyən bu insanlar

mək çətinidir, vicdanı yatanlar bunu iddia edə bilər. Amma əgər başqa bir canlının yarasını öz bədəninə hiss edirsənsə, ac olan bir pişiyə yemək verirsənsə, pəncəsi yaralı bir itə kömək edirsənsə, çətinliyi olan birinə bacardığın qədər əl tutursansa, kiminsə çıxılmaz vəziyyətlərində ruhun sıxılırsa sənəndəki vicdan yatmayıb, oyaqdır. Onu daim oyaq saxla, bu dünyanın vicdanı oyaq insanlara olan ehtiyacı çörəyə,suya,oksigenə olan ehtiyacdən daha çoxdur.

Lalə Mehralı

Azərbaycanın hər yeni günü növbəti zəfər tarixidir. Uğurlar, nailiyyətlər təzələnir və bununla da uca millətimizin qəhrəman, qorxmaz və nəhayət hər cür maneəni dəf etməyə qadir millət olduğunu bütün dünya görür. Xüsusilə də, işğaldan azad edilən ərazilər də geniş quruculuq, abadlıq, bərpa işlərinin aparılması və bunun fonunda keçmiş qaçqın və məcburi köçkünlərin öz doğma yurdlarına qayıdışı hər bir azərbaycanlı da möhtəşəm sevinc hissləri yaradır. Yeni Azərbaycanın uğurlarından dostlar sevinir, düşmənlər dərdə, qüسسəyə qərç olurlar.

Təəssüflər olsun ki, ikincilərin sırasında sapı özümüzədən olan baltalar da yer alırlar. Hansı ki, bu məxluqlar Azərbaycanda doğulub, boya başa çatıb, imkanlarından geniş forma da istifadə etməklə özlərinə hər cür şərait yaradıblar. Lakin əldə etdikləri ilə kifayətlənmirlər və daha yeni imtiyazlar və statuslar qazanmaq iddiası ilə meydanda fəaliyyət göstərirlər. Elələri də var ki, müxtəlif şirnikləndirici vədlər əsasında xaricə üz tutub, oradan Azərbaycana qarşı sifarişli hədyanlar səsəndirirlər. Ancaq erməni revanşistlərindən heç nə ilə fərqlənməyən Arif Hacı, Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Arif Məmmədov, Gültəkin Hacıbəyli, Trol Sadıqlı, Sevinc Osmanqızı, Arif Yunus, Vidadi İskəndərli və bu kimi erməni dəyirmanına su tökənlər bəd niyyətlərini reallaşdırma bilməyəcəklər. Heç bir qüvvə ölkəmizi öz düzgün yolundan sapdırma bilməz. Uğurlar, qələbələr dözəməkdir və davamlıdır. Ona görə ki, əsası

qoyulan və bu gün də davam etdirilən siyasət bunu özün də ehtiva edir.

Əli Kərimlinin agent olduğu sübuta yetirilir

Faktlara istinad etməklə qeyd etmək olar ki, istər dağıdıcı müxalifətin, istərsə də xaricdəki antimillilərin Azərbaycanda doğulub, boya başa çatıb, imkanlarından geniş forma da istifadə etməklə özlərinə hər cür şərait yaradıblar. Lakin əldə etdikləri ilə kifayətlənmirlər və daha yeni imtiyazlar və statuslar qazanmaq iddiası ilə meydanda fəaliyyət göstərirlər. Elələri də var ki, müxtəlif şirnikləndirici vədlər əsasında xaricə üz tutub, oradan Azərbaycana qarşı sifarişli hədyanlar səsəndirirlər. Ancaq erməni revanşistlərindən heç nə ilə fərqlənməyən Arif Hacı, Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Arif Məmmədov, Gültəkin Hacıbəyli, Trol Sadıqlı, Sevinc Osmanqızı, Arif Yunus, Vidadi İskəndərli və bu kimi erməni dəyirmanına su tökənlər bəd niyyətlərini reallaşdırma bilməyəcəklər. Heç bir qüvvə ölkəmizi öz düzgün yolundan sapdırma bilməz. Uğurlar, qələbələr dözəməkdir və davamlıdır. Ona görə ki, əsası

Əli Kərimli agent olmadığını təkzib edə bilmir

qanunvericiliyin müxtəlif bəndləri ilə hüquqi tədbirlər görülüb. Bir qədər əvvəl Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Rüstəmov Saleh Məhərrəm oğlu, Rüstəmli Vidadi Valeh oğlu, Məhərrəmov Aqil Əli oğlu, Həsənov Babək Qəzənfər oğlu və Nəsirov Ruslan Şamil oğlunun Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə təqsirləndirilmələrinə dair cinayət işi üzrə keçirilən məhkəmə prosesində xaricdən Əli Kərimliyə pulların çatdırılması barədə çoxsaylı faktlar səsəndirilmişdir. Məhkəmə iclası zamanı təqsirləndirilən şəxs Vidadi Rüstəmli Heydər Əhmədovdan 37 min ABŞ dolları, Ceyhun Hüseynovdan isə 50 min ABŞ dolları məbləğində pulları alaraq. AXCP sədri Əli Kərimliyə çatdırdığını bildirmişdir.

Zaman keçdikcə Ə.Kərimlinin kimlərdən hansı yönümlü sifarişlər aldığı sübuta yetiriləcək

Söz yox ki, mövcud faktlar Ə.Kərimlinin xarici fondlarla əlaqələrini sübut edən siyahıdan bir hissədir. Ə.Kərimlinin məkrli dairələrlə əməkdaşlığı daha geniş forma daşıyır. Təbii ki, zaman keçdikcə onun xarici maraqlı dairələrlə əlaqələrini sübut edən və sübutlar çərçivəsində hansı şəbəkədən və dairədən nə qədər pul aldığına dair yeni-yeni faktlar üzə çıxacaq. Söz yox ki, xarici məkrli dairələr Ə.Kərimlinin qaşına gözüne aşıq

olmayblar ki, bu səbəbdən ona pul-para göndərsinlər. Təfərrüfat "əl-əli, əldə üzü yuyar" məsələsinə uyğun olaraq bir-birinə yardım göstərirlər. Yeni xarici məkrli dairələr Azərbaycanda qarşılıq yaratmaq, erməni maraqların icra edilməsini istəyir və bu istəklər Ə.Kərimli vasitəsi ilə həyata keçirilir, qarşılığında cəblərə pullar köçürülür. Milli Məclisin deputatı Elşən Musayev SİA-ya açıqlamasında bildirib ki, bu ictimai-siyasi ünsürlər onsuz da elə özləri də etiraf edirlər ki, milli və dövlət maraqlarını satmağa hər zaman hazır olublar və bu gün də hazırdırlar: "Onlar açıq-açıqına Azərbaycana qarşı mübarizədədirlər. O ki, qaldı Əli Kərimlinin məhz bu məsələ ilə bağlı istintaqa cəlb edilmə perspektivinə, düşünürəm ki, Ə.Kərimli yalnız bu məsələ ilə bağlı deyil, bir çox məsələlərlə bağlı açıqlama, izahat verməlidir. Çünki bu insanın adı demək olar ki, bütün qara işlərdən çıxır. İctimai-siyasi həyatda nə zir-zibillə, nə ziddiyyət, nə kuryoz varsa adam sanki ora rusların sözü olmasın "pripiska"dır. Bu isə Ə.Kərimlinin xislətindən və bitib-tükənməyən ambisiyasından irəliləyən məsələdir". Bu kimi faktlardan çıxış edərək, bir daha əmin şəkildə demək olar ki, Ə. Kərimli ABŞ-ın və Avropanın qaranlıq dairələrinin agentidir. Əgər belə deyilsə, qoy Ə.Kərimli iddiaların və ittihamların əsası olduğunu sübut etsin. Çıxış əsnəvi internet TV-lərə ittihamları təkzib etsin. Edə bilməz, çünki adı faktlar əsasında üstündədir-agent.

İLHAM ƏLİYEV

"Hər hansı hərəkət, davranış hətta insanın özünü ifadə forması qədərincə olanda gözəldir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Yeni Yazarlar və Sənətçilər İctimai Birliyinin sədri, kitabxana.net - Mir Cəlal Paşayev adına Milli Virtual Kitabxananın təsisçisi, Prezident təqaüddçüsü, yazıçı-kulturoloq Aydın Xan Əbilov deyib.

O bildirib ki, bəzən biz köhnə ənənələri unuduruq, yeni, Avropadan götürdüyümüz ənənələri müasirlik formasında öz həyat tərzimizdə, gündəlik həyatda tətbiq etməyə çalışırıq: "Bu da istər-istəməz nəsil arasında uçuruma gətirib çıxarır. Azərbaycan mental dəyərlərində vaxtı ilə daşlaşmış böyük-küçük münasibətləri, ata-ana, gəlin-qaynana münasibətlərində bu gün islahatlara ehtiyac var.

Nəzərə alsaq ki, keçmişdə daha çox kənd yerində yaşayan Azərbaycan insanı böyük ailələrə malik idi. Ailələrlə yanaşı qəbilə dövründən gələn nəsil və kənd icmasının bir-birilə qohum olması bu adət-ənənələrin formalaşmasına təsir etdi. Kənd yerində kiçik otaqda yaşayan ata, ana, 8-10 uşaq, gəlin, nəvə arasındakı münasibətləri tənzimləmək üçün xalqımız unikal etik və davranış qaydalarını formalaşdırmışdı. O cümlədən də, böyükün kiçiklər üzərində nəzarəti, öz təcrübələrini, həyat praktikasını bölüşməsi, müəyyən qadağaların olması normal qarşılıqdır. Kişi və qadın münasibətlərində də nə qədər tənqid edilsə də, Azərbaycan mentaliteti həddindən artıq demokratik idi. Azərbaycan xalqının qadın, ana, bibi, qaynanaya verdiyi dəyər dünyanın heç bir xalqında

Mentalitet və müasirlik arasındakı sərhədi necə tənzimləyə bilərik?

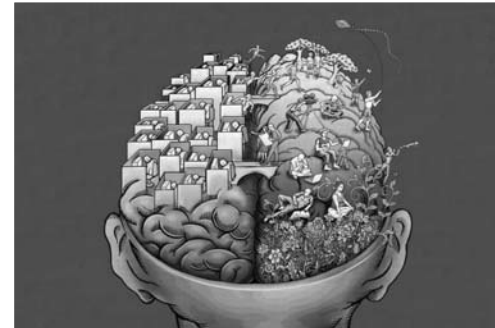
yoxdur. Sovet dövründə "Qaynana" filmində, bəzi əsərlər, xaricin təsirini altında çəkilib beynimizə yeridilsə də, qaynana, ana kulturu Azərbaycanda həmişə mövcuddur. Son sözü ağsaqqal desə də, ağbirçəyin mövqeyi çox önəmli idi. Hətta biz evləndəndə belə ilk dəfə qadın elçiliyi olurdu, qadınlar gedib razılaşırdılar. Həm qız, həm də oğlan üçün ana, bibi, xalının razılığı çox önəmli idi. Hətta təzə evlənlərin zifaf gecəsində də sağdış və solduş olsa da, əsas ağırlıq yene də qadınların üzərinə düşürdü. Bu qadınlar da ya xala, ya bibi, ya da böyük gəlin olurdu. Bütün bu dəyərlərlə yanaşı elə dəyərlər də vardı ki, daşlaşmış və cəmiyyətin qəbul etdiyi normalara uyğun idi. Qız uşaqlarının cəmiyyət daxilində həddindən artıq gülməsi qadağan idi. Qızlarla oğlanların bir-birilə təmasda olub rəqs etməsi qadağan idi, gəlinin və baldızın münasibətlərində müəyyən qadağalar var idi. Eyni zamanda oğlan uşaqları ilə də çox böyük qadağalar var idi. Oğlan uşağı özünü şit apara bilməzdi. Qızlara məxsus paltarlar, saç uzatmaq, sırğa taxmaq kimi xalqımıza yad olan elementlərdən,

geyim tərzini, davranışdan istifadə edə bilməzdilər, ata-ananın, böyükün üzərinə gələ bilməzdi və sair.

Bunlarla yanaşı yaxşı cəhətlər də çox idi. Uşaq olan zaman kənddə, öz məhəlləmizdə məktəbə, dükana qarşısına qədər kimi görürdüksə, mütləq salamlaşmalı, əhval tutmalı idik, yaşlı insan yük aparırdısa, onu evinə qədər kömək etməli idik".

Onun sözlərinə görə, amma müasir dövrdə bir az fərqlidir: "Gənclərimiz daha müasirdir. Dünyadakı müasir tələblərə cavab verən həyat tərzinə keçiblər. İndi hər rəmizin bir ya iki uşağı var. Bəzilərinin həm əqli, həm sağlamlığında problemləri olur. Biz məcburuq ki, bütövlükdə dünyada gedən tendensiyalara uyğunlaşsın ailə münasibətlərimizə yeni çalarlar qoşsaq. İndi nə gözəldir ki, atalar, analar öz uşaqları ilə dostluq edə bilirlər. Ata, ana və ailə olaraq istirahətə gedəndə birlikdə gedirlər. Keçmişdə qadınlarımızın çimərliyə getmək im-

kani yox idi. İndi bu normal qarşılıqdır. Qız uşaqlarının mini paltar geyinməsi, toylarda öz həmyaşıdları kimi, özlərini müğənnilərə oxşadıb bəzənmləri heç kim tərəfindən təəccüblə qarşılanmır. Həmin qızların əxlaqına şübhə etmirlər. Oğlan uşaqlarının xaricilər kimi saqqal, uzun saç saxlaması, bəzilərinin sırğa taxması onların cinsi azlığın nümayəndəsi olduğunu göstərmir. Əksinə onlar aktyor, müğənnilər kimi, dünyadakı tendensiyaya cavab olaraq geyinməyi, saç uzatmağı xoşlayırlar. Ona görə onları sıxışdırmaq olmaz. Bir ara Azərbaycan-

da uzun saçlı uşaqlarla bağlı çox mənfi, məntiqi olmayan sıxışdırma oldu. İnternet sahəsində böyük uğurlar qazanmış həmin gənclərin çoxu Azərbaycandan çıxıb getdilər. Yaxşı ki, bu ənənə ləğv olundu, Avropa oyunları zamanı bizim təklifimiz də səsəndi. Hüquq mühafizə orqanları artıq parklarda görüşən gəncləri, hətta keçmişdə əxlaqsızlıq sayılan öpüşən gəncləri polis bölməsinə aparmırdı, valideynlərlə şantaj etmirdi. Bu ənənə cəmiyyətdə oturuşdu.

Əlbəttə, gənclər də nəzərə alınmalıdır ki, bizim mental, dini dəyərlərimiz var. Bu dəyərləri birdən-birə dağıtmaq olmaz. Yavaş-yavaş islahatlar apararaq, mental dəyərlərlə bağlı xeyirlərini verərək bəzi dəyişiklikləri əldə edə bilirlər. Amma ümumi götürəndə Azərbaycan xalqının əxlaq, mental dəyərlərinin dağıdılmasına gətirib çıxarmamalıdır. Çünki biz xalq olaraq formalaşdırılan məhz bu dəyərlərdir. Dilimiz, milli ruhumuz, adət-ənənələrimiz, böyüyə, qadına, uşağa, yaşlılara olan dəyər, kişi, ana, qadın kultu və sair bunlardır. Bunları biz kifayət qədər qoruyub saxlaya bilsək, müasir dövrlə ayaqlaşdıra bilsək, Azərbaycan xalqının qarşısını heç kim ala bilməz. Nə qədər imperiyalar olub, bizi zəbt ediblər, amma dəyərlərimizə toxuna bilmədiklərinə, bu dəyərləri vermədiyimizə görə yaşayırdıq. Amma Yunan, Fars, Monqol, Sovet imperiyası yoxdur. Gənclərimiz bunu mütləq anlamalıdırlar, qəbul etməlidirlər".

Söylü Ağazadə

Mixail Belyayev: "Ermənistanın belə siyasəti cəzasız qala bilməz"

Politoloq, iqtisadçı Mixail Belyayev Rusiyanın Ermənistanla təzyiqlər üçün hansı imkanları olduğu və bunun İrəvanı qərbyönlü vektoruna yenidən baxmağa vadar edib-etməməsi barədə "Moskva-Baku" portalına müsahibəsində maraqlı məqamları açıqlayıb. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Mixail Kimoviç, rəsmi İrəvan özünü elə aparır ki, bu indi baş verməyə belə, çox güman ki, Moskva Ermənistanla müxtəlif istiqamətlərdə təzyiqlər göstərmək qərarına gələcək. İlk növbədə ona görə ki, İrəvanın qərbyönlü vektoru regionda təhlükəsizliyi pozur. Bu təzyiqlər nə formada görünə bilər?

- Fərqli istiqamətlərə təzyiqlər ehtimalı baxımından baxsaq, vəziyyət belə görünür. Təsəvvür edək ki, Rusiya Qərblə yaxınlaşması səbəbindən Ermənistanla müəyyən təzyiqlər edə bilər. Təbii ki, bütün bu anti-Rusiya addımları ilə KTMT və bütövlükdə MDB məkanında təhlükəsizliyin pozulmasına görə. Bu, narahat olmağa əsas verir. Və son "qırmızı xətt" Rusiya-Ermənistan münasibətlərində görünməyə bilməz.

Ermənistan ətrafındakı vəziyyət və Rusiya-Ermənistan münasibətləri ilə bağlı bu gün Kremlin mövqeyi son dərəcə ehtiyatlıdır. Rusiya hakimiyyəti hələ də siyasi xəbərdarlıq taktikasından istifadə edir, Ermənistan hakimiyyətinə onların Qərbdə 180 dərəcə dönüşünün nəyə gətirib çıxaracağını sözün əsl mənasında izah edir. Deyək ki, bu, kifayət qədər yumşaq yanaşma kimi görünür, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi mütəmadi olaraq İrəvana sət xəbərdarlıqlar edir. Ancaq yene də bu xəbərdarlıqlar yenidən düşünməyə çağırır. Amma nə vaxtsa Kremlin üçün Ermənistan "qırmızı xətti" keçəcək. Artıq Ermənistanla silah-sursat verildiyini görürük. Bu gün respublikaya nə qədər qərbi bəslənsə də, erməni tərəfi ilə ictimaiyyətlə əlaqələr və kommunikasiya sahəsində təcrübə mübadiləsi aparacaq amerikalı hərbi təlimatçılar gəlib. Yaxşı, belə bir vəziyyətdə bu anti-Rusiya siyasəti ilə necə davranmaq lazım olduğunu izah etsinlər.

İrəvan Rusiyanın "Mir" plastik bank kartlarını öz ərazisində qəbul etməkdən imtina edib. Bu da Ermənistanın Rusiyaya qarşı ikinci dərəcəli Qərb sanksiyalarını tətbiq etməsinə daha bir işarədir. Bu kompəs əqrəbidir və göstərir ki, Ermənistan hazırda Rusiya, Aİİ ilə deyil, Qərblə münasibətləri inkişaf etdirməyə yönəlib.

Fikrimcə, əgər Ermənistan hakimiyyətinə təzyiqlər etmək lazımdır, onda dərhal bütün istiqamətlərdə bütün təzyiqləri etmək lazımdır. Əslində əvvəldən qətiyyətlə hərəkət etmək lazım idi. Yene də Kremlin kifayət qədər aktiv olmadığı. Biz sadələşməsinə inanırıq ki, əgər bizim tarixi, mədəni əlaqələrimiz, iqtisadi əlaqələrimiz varsa, bu bizi birləşdirəcək, diasporların təmasları varsa, bu kifayətdir və hər şey yaxşı olacaq. Ukrayna ilə bağlı vəziyyət bunun belə olmadığını nümayiş etdirdi. Eynilə Gürcüstan və Moldova ilə bağlı vəziyyət kimi.

Paşinyan hakimiyyətdə Qərbin himayəsi ilə gəlib, bir məqsədlə hakimiyyətə gətirilib-ermənistanı Rusiyadan qoparmaq. Paşinyan sadəcə öz işini görür.

miyyətə gətirilib-ermənistanı Rusiyadan qoparmaq. Paşinyan sadəcə öz işini görür.

İndi Ermənistan hakimiyyəti anti-Rusiya ritorikasını və addımlarını gücləndirməkdə davam edir. Biz görürük ki, İrəvan getdikcə Rusiya ilə Qərb arasında global qarşıdurmada Qərbin tərəfini tutur.

Moskvanın mövqeyi həmişə xalqla hakimiyyəti bir-birindən ayırmaqdır. Ona görə də Moskva bu gün informasiya siyasətindən istifadə edir: Ermənistan xalqının Rusiyaya dost xalq olduğunu müntəzəm olaraq vurğulamaqla. Bu gün Rusiyada Ermənistanın özündən daha çox erməni yaşadığı vurğulanır. Bu doğrudur.

Prinsipcə, yaqın ki, müəyyən situasiyada Ermənistan hakimiyyətdə rusiyayönlü lider peyda ola bilər. Amma Qərb Rusiya ilə global konflikt fonunda Ermənistan o qədər möhkəm yapıqıb və onu o dərəcədə xüsusi diqqət mərkəzində saxlayır ki, görünür, güclənən qərbyönlü vektoru hələ ki kəsmək mümkün deyil.

Moskva həm Ermənistan daxilində, həm də Rusiya daxilində rusiyapərəst erməni dairələri ilə işləyir. Belə yumşaq gücdən istifadə etməyə çalışır. Ötən il Rusiya-Ermənistan forumu yaradılıb. Ümumiyyətlə, Ermənistan xalqı son illərin hadisələri fonunda çaşqınlıq içindədir. Respublikanın hakimiyyət orqanları anti-Rusiya fikirləri gücləndirmək üçün əhalini məqsədlə informasiya və təbiqat ilə formalaşdırmağa çalışır. Buna görə də, ümumilikdə Ermənistan əhalinin etimadını qazana biləcək rusiyayönlü yeni qüvvələrə ehtiyac var.

Ola bilsin ki, müəyyən müddətdən sonra Ermənistan Rusiyaya daha da radikal müxalif olan lider (Qərbin buna nail olmağa çalışdığı görünür) hakimiyyətə gəlməyə, vəziyyəti kökündən dəyişmək mümkün olacaq. Necə ki, məsələn, Gürcüstanda Sakaşvilidən sonra hakimiyyətə gələn "Gürcü arzusu" Avropa isteklərinə baxmayaraq, Rusiyaya tam sadıqdır.

İstənilən halda, siyasi nöqteyi-nəzərdən Rusiya həmişə Ermənistanla rusiyayönlü gündəmlə işləməyə, cəmiyyətlə işləməyə ehtiyac duyur. İqtisadiyyatda Ermənistanla hansı təzyiqlər göstərə biləcəyimizdən danışsaq, burada vəziyyət belədir. Ermənistanın iqtisadiyyatı ilk növbədə Rusiya ilə əməkdaşlığa və Aİİ üzvlüyünə əsaslanır. Ermənistanın əhalisi 3 milyondan azdır. Ölkəni tərk edən və bir daha geri qayıtmayanların sayı durmadan artır.

İqtisadi nöqteyi-nəzərdən Rusiya, Aİİ-ni Ermənistanın bütün diapa-

zonda kim əvəz edə bilər? Bu, ciddi sualdır. Ermənistan öz malını satmalıdır. Hara? Belə alıcılar çox deyil, bizim bütün mağaza rəfləri erməni malları ilə doludur.

Rusiya Ermənistanla yaşaya bilər, biz sadəcə olaraq erməni mallarını həqiqi dost ölkələrin malları ilə əvəz edə bilərik. Və bəlkə də bu qismən həyata keçiriləcək. Amma bizim hakimiyyət orqanları da "zərər verməmə" taktikasından istifadə edirlər. Necə deyirlər, burada müəyyən informasiya dəstəyi olmalıdır. Üstəlik, iqtisadi təzyiqlər tətbiq etsək, təbii ki, Ermənistan hakimiyyəti də bundan anti-Rusiya nöqteyi-nəzərindən istifadə edərək əhali arasında Rusiyaya nifrət artıracaq. Ona görə də bu yanaşma da asan deyil.

Avrasiya İqtisadi İttifaqı istənilən birlik kimi həmfikirliyin birliyidir. Və Ermənistan özünü Aİİ-nin aparıcı ölkəsi olan Rusiyaya qarşı qoyursa, demək olar ki, o, özünü bütün Birliyə qarşı qoyur, çünki Ermənistanın qərbyönlü siyasəti bu strukturda heç bir dövlətin xoşuna gəlmir. Bu isə o deməkdir ki, Aİİ-də belə dost olmayan üzvə yer yoxdur. Ona görə də etiraf edirik ki, Ermənistan MDB və Aİİ-nin maraqlarını pozmaqda "qırmızı xətti" keçəndə Avrasiya İqtisadi İttifaqına üzv dövlətlərin rəhbərləri Ermənistanın Aİİ-dən çıxarılmasına barədə kollektiv qərar qəbul edə bilərlər. Bu isə Ermənistanı çətin vəziyyətə salacaq.

Ermənistanın qəfil 180 dərəcə dönüşü cavabsız qala bilməz. Fikrimcə, tərəfdaşımız öz etibarsızlığını nümayiş etdirib, üstəlik, təhlükəli hərəkətlər edibse, "müttəfiqimiz" belə siyasəti təzyiqlə, təsirsiz qala bilməz.

Unutmayaq ki, Rusiya və Ermənistan Gömrük İttifaqı çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyət göstərir və bu əməkdaşlıqda malların güzəştli idxalını nəzərdə tutur. Vəziyyəti yenidən nəzərdən keçirmək lazımdır - bizimlə mehriban qonşuluq münasibətlərini saxlamaq niyyətində olmayan bir ölkə ilə belə güzəştli münasibətlərə malik olmalıyıq?

Bu nə deməkdir? Sizə bir neçə rəqəm deyim: Rusiya ilə bütövlükdə xarici dövlətlər arasında ümumi ticarət dövriyyəsi təxminən 850 milyard dollardır. Bunun da 7,3 milyard dollarını Ermənistanla ticarət dövriyyəsi təşkil edir. Bu, 1 faizdən də azdır. Eyni zamanda Ermənistan ixracatının təxminən 35 faizi Rusiyanın payına düşür. Fərq göz qabağındadır. Yəni, dediyim kimi, Ermənistan iqtisadi cəhətdən Rusiyadan və Aİİ-dən çox asılıdır. Ermənistan bizə meyvə-tərəvəz, konsevrlər, spirtli içkilər, geyimlər, ava-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

danlıqlar verir. Rusiya mağazalarının rəfləri sözün əsl mənasında Ermənistan istehsalı olan məhsullarla doludur. Biz bu məhsulları asanlıqla dost ölkələrin malları ilə əvəz edə bilərik. O cümlədən də Azərbaycandan. Bizim üçün ticarət dövriyyəsi bir-iki milyard itki heç nə olmasa da, Ermənistan üçün bu, əhəmiyyətindən də artıqdır.

Rusiya Ermənistanla nə verir: qaz, neft, taxta və yaxın vaxtlara qədər silah. Və silah təchizatı haqqında. Axı Rusiyanın hərbi standartları başqadır, NATO standartları başqadır. Qərbin Ermənistanı böyük miqdarda silahla təmin edəcəyi başa düşülsə belə, müttəfiqlərin texnikaya xidmət göstərməsi üçün baza yaradılmalı, hərbi qulluqlara texnikanın istismarı öyrədilməlidir. Hamısı vaxt və puldur.

Ermənistan unutmamalıdır ki, onun dənizə çıxışı yoxdur. İstər silah təchizatı baxımından, istərsə də eyni nəqliyyat-iqtisadi əlaqələr baxımından. Ukraynanın Qərb ölkələri ilə bir-başa sərhədi var. Ermənistanın isə yoxdur.

İndi Ermənistanın əsas vəzifəsi Rusiyadan və Aİİ-dən iqtisadi asılılıqdan əl çəkmək və bunun əvəzini tapmaqdır. Amma bu o qədər də sadə deyil. Bəli, aprelin 5-də Brüsseldə onuz da artıq qalmaqala çevrilən görüşdə Ermənistanın baş naziri, ABŞ dövlət katibi və Avropa Komissiyasının rəhbəri iqtisadi əməkdaşlığa dair hansısa sənəd imzalaya bilərlər. Yəni respublikaya iqtisadi dəstək. Artıq ABŞ, Aİ və Ermənistan triumviratı yaradılır.

Lakin Ermənistanın Rusiyadan və Aİİ-dən iqtisadi asılılığını dərhal əvəz etmək mümkün deyil. Və sonra - ən vacibi budur: Ermənistan ABŞ və Aİ-nin vəzifələri fərqlidir.

Bəli, amerikalılar kredit verəcək, Aİ verəcək. Amma Ermənistan üçün bu klassik bədnam kredit dövriyyəsinin köməyi ilə əlavə əsarət olacaq. Bəli, həm ABŞ, həm də Aİ Ermənistanı dəstəkləyəcək- 3 milyon əhalisi olan ölkəyə dəstək vermək Qərb üçün problem deyil. Amma burada Qərbin əsas vəzifəsi Ermənistanın çiçəklənməsi deyil, mehzi Ermənistanın Rusiyadan qopmasını təmin etməyə yönəlməli addımdır. Ona görə də Qərbin Ermənistanla ayıracağı vəsaitlə əhali o qədər də yaxşı yaşamayacaq. Bu pullar Ermənistan iqtisadiyyatını dəstəkləməyə yox, anti-Rusiya rejimini dəstəkləməyə və Ermənistanla anti-Rusiya ssenarilərinin inkişafına gedəcək.

Göründüyü kimi, hərbi bazalar yaradılacaq, cəmiyyətlə anti-Rusiya vurğusu ilə iş aparılacaq. Bütün qəti qərarlar Rusiya əleyhinə trampin yaratmaq məqsədilə uyğun olaraq veriləcək. Qərb çox istərdi ki, Cənubi Qafqazda Rusiyaya qarşı ikinci cəbhə açsın. ABŞ və Aİ-nin bu məsələdə fəalllaşması və Bakının bunu görməsi də buna bir sübutdur. Cənubi Qafqazı yenidən yandımaq istəyirlər. Ona görə də ABŞ Azərbaycan əleyhinə qə-

rarlar verir. Ona görə Nikol Paşinyan indi Azərbaycanın guya hazırladığı hansısa yeni müharibədən danışır. Ona görə təxribat məqsədilə Ermənistan qoşunları şərti olaraq Ermənistan-Azərbaycan sərhədinə cəmlənir.

Ermənistan Amerikanın eksklavına çevrilməyə, ABŞ Rusiya üçün bundan sonra da bələbləmlər yaratmaq siyasətini oradan həyata keçirəcək.

Amma Ermənistan sadələşmə inşanlar Qərbin həqiqətən onlara nəse kömək edəcəyinə, firavanlığın olacağına, amerikalıların dost olduğuna inanırlarsa, bunlar fantaziyalardır, ABŞ-dakı güclü erməni lobbisine və diasporuna baxmayaraq, heç də dost deyillər. Eynilə də Fransa. Diaspor heç nə edə bilməyəcək, burada artıq böyük siyasət işləyir.

Qərb Ermənistanı satın alır. Amma ödəniş saxta və dəhşətli olacaq. Qərbin qucağına düşən istənilən MDB ölkəsinin taleyi bir çox suallar doğurur.

- Bu gün mənbələrə istinadən məlumat yayılıb ki, guya Ermənistanın baş naziri öz hakimiyyətini bir daha legitimləşdirmək üçün bu il növbədən-kenar parlament seçkiləri keçirmək niyyətindədir.

- Hesab edirəm ki, bu, kifayət qədər realdır. Paşinyan, görünür, özünü üçün, ölkəsi üçün sıfırlamaq niyyətindədir. Ermənistan hakimiyyəti Qərb kuratorlarının göstərişlərinə uyğun olaraq hər şeyi səhv hesablayıb. Belə seçkilər elan olunarsa, ona hazırlıq avropapərəst və anti-Rusiya təbliğatı ilə müşayiət olunacaq. Və bildiyimiz kimi, insanlar, xüsusən də onlara parlaq gələcək vəd edilərsə, idarə oluna bilər.

Bildiriləcək ki, Ermənistan üçün yeni tarix, Avropanın parlaq gələcəyinə baxışla yeni səhifə açılır. Bundan əvvəl baş verənlərin hamısının doğru olmadığı və Rusiya ilə bütün müttəfiqliyimiz yanlış qərar olduğu açıqlanacaq. İndi biz yeni, həqiqi "dostlar" tapdıq- Aİ və ABŞ. Səslərin sayı təmin olunacaq, çox güman ki, Qərb texnoloqları müvafiq qüvvələri küçələrə çıxarmaqla əhalidən bir növ dəstək verəcəklər. Bu, mehzi Nikol Paşinyanın "məxməri inqilab" dalğası ilə hakimiyyətə gəlməsi ssenarisinin həyata keçirilməsi olacaq. Sonra onun partiyası "Çıxış", yeni rusiyayönlü strukturlardan çıxış adlandırılacaq. Amma bu Ermənistanın gələcəyində işıq olmayacaq. Bu qeyri-realdır.

Ermənistan Rusiya ilə əldə etdiyi və sosial-iqtisadi vəziyyətin inkişafını vəd edən qarşılıqlı faydalı iqtisadi əməkdaşlıq perspektivlərindən, xüsusən də Azərbaycanla yekun sülh və nəqliyyat yollarının açılmasından imtina edir. O, yaxşı heç nə verməyəcək Qərblə yaxınlaşma yolunu seçdi.

Tərcümə- Elçin Bayramlı

ŞOK: 7 mindən çox vətəndaş hakerlərin qurbanı olub!

Ötən il Azərbaycanda 7 mindən çox vətəndaş hakerlərin qurbanı olub. SİA xəbər verir ki, bunu Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin rəis müavini Allahverən İsmayilov "Rəqəmsal cinayət prosesi: müasir çağırışlar və hədəflər" mövzusunda keçirilən konfransda deyib. Onun sözlərinə görə Xidməti tərəfindən dövlət qurumlarının internet informasiya ehtiyatlarının və elektron poçt ünvanlarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı da zəruri tədbirləri həyata keçirir:

"Hazırda 30 min dövlət qulluğunun istifadə etdiyi mərkəzləşmiş elektron poçt sistemi vasitəsi ilə dövlət qurumları əməkdaşlarını hədəfləyən kiberhücumların qarşısı mərkəzi qaydada, olduqca effektiv şəkildə alınır. Belə ki, bu sistem vasitəsi ilə cari ilin ötən dövrü ərzində 16 milyon 993 min elektron poçt emal edilmişdir ki, onlardan 15 milyon 577 min istifadəçilərə çatdırılmış, 1 milyon 416 min elektron poçtun zərərli tərkibli olması müəyyən edilərək blok edilmişdir. Hazırda bu sistemin təkmilləşdirilməsi və istifadəçi sayının 60 000-ə çatdırılması üzrə işlər yekunlaşmaq üzrədir".

A.İsmayilov qeyd edib ki, internetdən istifadə edərkən informasiya təhlükəsizliyinə, fərdi kibergigiyəna qaydalarına riayət etməyən vətəndaşlar da haker hücumlarının qurbanına çevrilirlər: "Haker hücumlarının qurbanına çevrilərək şəxsi kompüterlərindəki məlumatlarla yanaşı, istifadəçisi olduqları dövlət qurumlarının elektron xidmətlərinə aid autentifikasiya (loqin, şifrə) və fərdi məlumatları hakerlərin qurbanına çevirmiş vətəndaşların statistikasını mütəmadi olaraq Xidmətimiz tərəfindən aparılır. Ötən dövr ərzində onların sayı 7 mindən çox olub".

ELAN

"Təmir - Tikinti AzNY" QSC-nin səhmdarlarının ümumi yığıncağı 25 may 2024-cü il tarixində, saat 10.00-da Bakı şəhəri, Nizami rayonu, O.Vəliyev küçəsi 1 ünvanında keçiriləcəkdir. Yığıncağın gündəliyində aşağıdakı məsələlər müzakirə ediləcəkdir:

1. 2023-cü ilin maliyyə hesabatının təsdiqi.
2. Dividentlərin bölüşdürülməsinə dair.
3. Təşkilati məsələ.
4. Digər məsələlər.

Bildiririk ki, COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar Nazirlər Kabineti yanında Qərargahın qaydalarına dəyişiklik olarsa yığıncaq dəyişikliyə uyğun olaraq keçiriləcəkdir.

Səhmdarlar, ümumi yığıncağın gündəliyi üzrə materiallarla iş günləri saat 10.00-dan 18.00-dək QSC-nin idarə heyətinin sədri ilə əlaqə saxlamaqla tanış ola bilərlər.

Əlaqə telefonu: 050-250-19-26

Hörmətlə,
"Təmir-Tikinti AzNY" QSC-nin
İdarə heyətinin sədri:

Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyası
aşağıdakı kafedralarda vakant
yerləri tutmaq üçün müsabiqə elan edir

Humanitar fənlər kafedrası Dosent, fəlsəfə elmləri namizədi

İxtisas fortepiano kafedrası
Dosent
Dosent

Fortepiano, orqan və klavesin kafedrası
Dosent, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru

Metodika və xüsusi pedaqoji hazırlıq kafedrası
Dosent
Dosent, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru

Musiqi nəzəriyyəsi kafedrası
Dosent, sənətşünaslıq namizədi

Müsabiqə müddəti elan qəzetdə dərc edildikdən sonra bir aydır.

Ərizə və sənədlər müsabiqə haqqında əsasnaməyə uyğun rektorun adına bu ünvana göndərilə bilər.

Bakı şəhəri, Az-1014. Ş.Bədəlbəyli küçəsi 98.

"SƏS" qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseyinov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarımızı
dərc etməyə hazırıq!

Azərbaycanda çalışan pensiyaçıların sayı açıqlandı

Bu gün təxminən 60 mindən artıq işləyən pensiyaçıımız var. SİA xəbər verir ki, bunu DOST TV-nin canlı yayımında əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev deyib. Nazir deyib ki, bu rəqəm getdikcə artacaq: "Nəzərə alaq ki, əhalimiz işləməyə daha çox meyillidir. Pensiyaya çıxdıqdan sonra da işləyən vətəndaşlarımız var. Onlar 6 il işlədikdən sonra topladıqları kapital hər il indeksasiya olunaraq pensiyalarının üzərinə gələcək. Bu gün bu, müraciət əsasında həyata keçirilir. Lakin bu ilin sonuna qədər bunun proaktiv qaydada həyata keçirilməsi planlaşdırılır".

Təcridxanadakı dostuna heroin keçirmək istəyən şəxs yaxalandı

Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar xidmətin əməliyyat aparatının əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Bakı istintaq təcridxanasına narkotik maddə keçirilməsinin qarşısı alınıb.

Penitensiar xidmətdən SİA-ya verilən məlumata görə, həbs edilmiş şəxs Əli Həsənağa oğlu Novruzova dostu tərəfindən gətirilmiş sovgata baxış keçirilən zaman oradakı gödəkçenin astar hissəsində gizlədilmiş pambığa xüsusi üsulla hopdurulmuş 0,016 qram heroin aşkar olunub. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Baş redaktor:
Bəhrüz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN KEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 3200